

ՐԱՏԻՄԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՀԻՆՏ 3

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 25, 1913.

Ն 39

ՊԵՆՏԻ ՄԱՆՍՈՒՍԼԱՐ

ՔՐԻՍՏՈՍ ՊԻՐ ՄԱՍԱՊԼ ՄԸ ՏԸՐ

1.

Պու սիւալա դանաաթախչ ձէվապ վերէ-
պիւմէք իչիւն մէսէլէյի իլմի թէվարիիսին ուսու-
լունտա միւթալէա էթմէմիզ լազըմ տըր։ Թարի-
խի վագըալար իքի հօլտա թային օլունուրլար։
1. Շէհատէթ իլէ 2. Մանթըզ իլէ։ Ֆիւան
պիր վագըալը հա գաթը կէօրէն վէ իշիտէնէր
օլուր, վէ օնլար պաշգալարա բիվայէթ հա
չէհատէթ էտէրլէր, պու շահիտլէրին չէհատէ-
թի իւզէրինէ օ վուզուաթ հախօտ գաթլար
հագգընտա պիր թէսափուր հա դանաաթը
ագլիյէ թէշքիլ էտէրիզ, չու գատար քի,
անլէրին չէհատէթինի թէնգիտէ (գրիթիզա)
հագգըմը օլուր։

Ատէմլէր պաղէն վագըալարը տօղրու կէօր-
մէզլէր, հախօտ կէօրաթիւքլէրինի տօղրու ան-
լամազլար, պաղէն տէ պիլէրէք հա էյլէնձէ
իչիւն հա պիր մէնֆաաթ թագըպ էտէրէք հա-
լան հէրէ չէհատէթ էտէրլէր։ Թէնգիտ հա-
խօտ գրիթիզա հէփ պու իշիթիմալաթա դարչը
հագիզաթը հալը պուլմաղա չալըչըր։

Պաղէն տէ վուզուաթը հա պիր գաթը
կէօրիւզ չէհատէթ էտէձէք գատար իթիմատա
չայան շահիտլէր էլտէ էտիլէմէզ, պէօլէ սը-

(*) Պու մէվու իւզէրինէ «Բախնիւմա» նրն
26րննր նովթօսընսա նէօր էթիլիմիզ պէնսէ ասիա
գիյաօէ հագաճաղըմըր վաս էրմիօ իօիփ իսէ օէ,
Ամէրիգայա վուզու պուլսն սէյահաթըմըր միւ-
նասէպէրիյէ օ վաճըմըր մտէր քէտսիւփ ինրա
էօէմէիփ։ Պու օէճա անը իրմամա չալթաճաղըր։
Յ. Գ. Գ.

բալարաա մանթըգ գաիտէլէրինի պուլմաղա
ագլա մուվաթըգ պիր հօլտա հագիզաթը հալը
քէնֆ էթմէյէ չալըչըրը։ Մէսէլա, սապահ-
լայըն պիր ատէմ քէնտի օտասընտա գաթլ
էտիլմիշ պուլունուր։ Պու գաթլ ֆիլիլինի
հա գաթլիլի հիչ քիմսէ կէօրմէմիշ վէ պու
պապտա չէհատէթ էտէձէք հիչ պիր ֆէրտ մէյ-
աանտա հօգ իքէն, հիւքիւմէթ պու գաթլիլի
պուլմաղա չալըչըր։ Մանթըզըն իսթիզրա
(Induction) թապիր օլունան ուսուլը իլէ պիր
թագըմ ֆարղիյաթ վէ վէք ճիւզի էմարէլէրլէ
նիհայէթ հէմ գաթլիլի հէմ գաթլ ֆիլիլինին
թարզընը մէյտանա չըգարըր։

Մէվուը պահսըմըգ օլան մէսէլէ տախի
պու իքի հօլարտա թային օլունամալը տըր։
Պունտան 1900 չու գաաար սէնէ էվլէլ Պա-
ղեստինտէ Յիսուս Գրիստոս նամընտա պիր
գաթ հաչամը՝ մը տըր, վէ անըն հագգընտա
բիվայէթ օլունանլար նէ՞ տէրէձէ իթիմատա
չայան տըրլար։ Յիսուս Գրիստոս հէր միլլէ-
թին թարիխինտէ կէօրիւլտիւլի կիպի, ճիւ-
փիթըր, Մինէրվա վէ Թօր կիպի խայալի պիր
չախսիյէթ մի տիր, հօգսա հագիզաթէն հա-
չամըչ պիր գաթ մը տըր։ Վէ էկէր պէօլէսի
պիր գաթ հաչամըչ իսէ, Խճէպա անըն հագ-
գընտա բիվայէթ օլունանլար անճագ սօնրա-
տան քէնտի թապիլէրի թարաֆընտան իտաա
օլունան տիւզմէ հիքհայէլէ՞ր մի տիր, հօգ-
սա իթիմատ օլունուր չէհատէթլէ՞ր մի տիր։

Պու սիւալարա քէնֆէ մայէչա ձէվապ
վէրէմէյիզ։ Էլտէ պուլունան չէհատէթլէրի վէ
էմարէլէրի սըգը սըգըյա ֆէննի մէհէկէ վուր-
մալըրը։

Պիր վազթ քիլիսէ Բրիստոսս տաիր օլան հէր շէյի իլահի վէ անըն թէրճէմէ ի հալլարընը հարֆ պէ հարֆ միւլէմ սայարազ, անլէրի ֆէննի վէ մանթըզի թէնգիտէ թէսլիմ էթմէյէ րազի օլմատը: Իսգօլսսիզ միւտտէթտէ հանի գուրունը վիւսթատա վէ անտէն սօնրա թա պու: կիւնէտէք նիչէ տաիրէլէրտէ, Ինճիլլէրին շէհատէթի մուլլազա սահիհ վէ տօղրու սա- յըլըպ, անճազ օ նազլիյէթլէրի ազլա մուվա- ֆըզ սուրէթտէ թէֆսիրէ չալըչըլար:

Լաքին պու մէսլէք ուզուն վազթ տէվամ էտէմէյ իտի: 15ինճի ասրտա էվրօփատա պաշ- լայան ինթիպահը էտէպիյաթ, (րենըսան) 16ընճը ասրտա վուզու պուլան Իսլահը մէզ- հէպ, 17ինճի ասրըն իլմի վէ ֆէլսէֆի ին- գիլապաթը վէ սաիր իճթիմաի հարաքէթլէր՝ էվրօփանըն ազլի հայաթընտա էօյէսի թէ- պէտտիւլաթ մէյտանա կէթիրտի քի Բրիստո- սա վէ Բրիստիանլըղա տաիր հէր շէյ սըզը թէնգիտ վէ մուսախէզէյէ մատտէ օլտու:

Մանկասարեան էֆ. Բրիստոսըն թարիխի պիր զաթ օլուպ օլմատըղընը իլք տէֆա թէն- գիտ էտէն քէնտիսի օլտուզունը իտտիա էթ- մէքլէ, Բրիստիանլըղըն իլմի իլահիյաթ թա- րիխի միւլալատա գուսուրունը խապէր վէրմիշ օլտու:

Ալմանիատա վէ Ինկիլթէրրատա 18ինճի ասրըն նըսթընտան պաշլայարազ պու մէսլէ ճիտտի միւլալէյա մատտէ օլմուշ, խուսուսա 19ընճը ասրըն իլք նըսթընտան պաշլայարազ պու կիւնէ տէք էվրօփա վէ Ամէրիգանըն էն քէսքին ազլարը՝ ֆէննի վէ մանթըզի ուսուլտա Բրիստոսըն թէրճէմէ ի հալընը վէ անա աթֆ էտիլէն վազըլարը թէնգիտ էյլէմիլէր տիր: 1774—1778տէ Լէսինկ՝ Հէրման Սամուէլ Րէյ- մարուսըն էսէրլէրինի նէշը էյլէմիշ տիր: Րէյ- մարուս ինճիլլէրտէ ճիւմլէ միւճիգաթը վէ Բրիստոստան իլահի ունսուրը տէֆ էթմէյէ չալըչը: 1835տէ վէ անտէն սօնրա Տափիտ Սթրաուս՝ Յիսուսըն թէրճէմէ ի հալլինի եազըպ անը խըրաֆաթ հանի մասալ տէյու թարիֆ էթմէյէ թէնչպպիւս էթտի: 1850 պէրապէր- լէրինտէ Ալմանիանըն Թիւպիկէն մէքթէպի մուալլիմէրի՝ Ինճիլլէրտէքի նազլիյէթլէրի խուսուսի մազսէտլէր իչիւն իհտաս էտիլմիշ հիքեայէլէր տիր տէյու իտտիա էթտիլէր: Թհէօտօր Քէյմ՝ (1860) Բրիստոսըն հայա- թընը Մէսիհ թէսափուրընտան մէյտանա կէլ- միշ պիր հիքեայէ տէյու թարիֆ էյլէտի: Հօլց-

մէն՝ (1863) Բրիստոսըն հազգընտա անճազ Մարկոս աւետարանիչին թարիֆինի գըսմէն իթիմատա չայան առտ էյլէտի: Րէնսոն՝ (1863) Բրիստոսըն քէնտի քէնտինի վէ սաիրլէրի ալ- տաթմըշ օլտուզունը իտտիա էյլէտի: Վօլքմար, Կիէսէն, Վիս, Լիցմէն, Ուիլհէմ Րիս, Ալ- պէրթ Շուլայցըր, Եուլիւսէր, Վէլհաուսէն վէ սաիր Ալման, Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ մուհար- րիլէր չու կէչէն պիր ասը զարֆընտա Ինճիլ- լէրի շէտտէթլէ մուսախէզէ վէ թէնգիտ էթ- միլլէր վէ Բրիստոսըն հայաթընը միւճիգէսիզ վէ սաիր առէմլէրինքի կիպի պիր հայաթ տէ- յու հաիօտ պազը ֆիքրի մէյլլէրին իհտաս էթտիյի պիր խայալ տէյու թէֆսիրէ սայ էթ- միլլէր տիր: Պու մէսլէ էլուրինէ եազըլան քիթապլար պէօյիք պիր քիւթիւպիսանէ թէչ- քիլ էտէճէք գասար չօզ սըրլար: Պու թէ- հարրիյաթ վէ պու թէնգիտաթ պիւսպիւթիւն ազատ պիր մէյտանտա իճրա էտիլմիշ տիր: Նէ՝ քիլիսէ, Նէ՝ հիւքիւմէթ թարաֆընտանպիր մանիէ չըզարըլմամըշ վէ հէր քէս իսթէտիյի էֆքեարը պէյանտա հուրը պուլունմուշ տըր:

Իմոի աճէպա պու իքի տէհը զարֆընտա իլէրի կէթիւրիւլէն պու թէտղիգաթ վէ թէն- գիտաթըն նէթիճէսի նէ՝ օլմուշ տըր: Աճէպա պու Ալմանիալը, Ինկիլիզ, Ամէրիգալը վէ սաիր ալիմլէր Մանկասարեան էֆ. կիպի գա- թի պիր նէթիճէյէ վասըլ օլմուշլա՞ր մը, վէ Յիսուսըն թարիխի տէյիլ անճազ պիր մասալ օլտուզունա տաիր գանաաթ հոսըլ էյլէմիլլէ՞ր մի տիր: Մէսլէ միւմարլէյիճին աէտիյի կիպի սատէ վէ աչըզ պիր շէյ օլսա իտի, պիւա չիւպիէ չիմտիյէտէք Բրիստոս պիր մասալ մա- զամընտա ճիտտի քիթապէթտէն գալտըրըլ- մըշ վէ տիւնեա՝ Բրիստիանլըղըն պաշ ազըր- սընտան գուրթուլմուշ օլուր իտի: Պիզիմ մէմլէքէթտէ վէ պիզիմ քիլիսէլէրիմիզտէ Բրիստոսըն թարիխի օլուպ օլմամասը պիր մէվղուը միւպահէսէ օլմատըղը իչիւն, տիւն- հանըն պաշգա հէրլէրինտէ տէ օլմամըշ տըր տէյու տիւչիւնմէք ճաիզ օլամազ: Պու սէ- պէպտէն պիզիմ Լհալիմիզ, պու միւզաքէրաթ վէ միւպահասաթըն նէթիճէսի նէ՝ օլտուզունու պիլսէլէր էյի օլուր:

1. Պու միւպահասալէրտէ Ինճիլլէր ֆաիգիւթ- թապիա (միւճիւզէ) պիր Կօլ իլէ տէյիլ, անճազ պաշգա ինսանի էսէրլէր կիպի թապիի թարիգտէ հազըլմըշ թահրիրաթ տէյու ֆարզ օլունմուշ վէ օ Եօլտա թէհարրիյաթ իճրա էտիլմիշ տիր:

Մասթէոս, Մարկոս, Ղուկաս վէ Յովհաննէս
Բուհ իւլ գուտսըն էլինտէ պիր ալէթ ոլարազ
պու աէօրթ ինծիլէր անըն (Բուհ իւլ գուտսըն)
էլիլէ եազըլմը ինամլար տէյու աէյիլ, անճագ
Քսէնէֆօն, Յովսեփոս, Փլինի, Խորենացի վէ
սաիր մուհարրիլէր նա՞սըլ եազըլար իսէ Աւե-
տարանիլէր տէ այնի սուրէթտէ քէնտի կէօ-
րիւպ իշիթտիլէրի վազըլարը դայտ էլէտի-
լէր տէյու ֆարզ ոլունմուլ տըր: Ինամ
հագգընտա նէ էֆքեարըմըզտա օյսա, չու
պիր էմր ի վագը սըր քի, պու կիւն
կէրէք Խրիսթիանըզըն աիւմէնլէրի վէ կէ-
րէք տօսթլարը՝ Քրիստոսը վէ անըն թէրճէ-
մէ ի հալինի թէշքիլ էտէն ինծիլէրի միւթալէա
վէ թէնգիտ էտէրքէն պուռնտան ֆարզը պիր
մէվգի թութմայօրլար, վէ պէօյլէ էթմէլէրի
ալէյիլնտէ պիզգաթ ինծիլէրին տէրունիլնտէն
վէ աւեսարանիլէրին իտտիալարընտան հիլ
պիր իթիրազ կէթիրիլէմէզ: Էն սաղլամ վէ
ֆէննի մէվգի տէ պու տըր: Ինծիլէրին իշին-
տէ դայտ ոլունմուլ օլան վագըլարը, ինծիլ-
լէրին ինամ իլէ եազըլմըլ օլմասը իսպաթ
էթմէյէճէք, անճագ իշինտէ եազըլմըլ օլան
վագըլարըն սըհէթի՝ Ինծիլէրէ գըյմէթ վէ-
րէճէք տիր: Պինաէնալէյի Ինծիլէրի, պաշգա
հէր հանլը թահրիրաթը նասըլ թէնգիտ էտէ-
ճէք իսէք էօյլէ թէնգիտ էթմէլէյիլ: Նէ անըն
լէյիլնտէ գիյատէ միւսատէլի օլմալըլը, նէ
անըն ալէյիլնտէ գիյատէ նախարաշարեալ օլ-
մալըլը: Իշիլէ պու իքի ասըն իթիգատը,
ալիմէրի պու մագուլ մէվգիէ կէթիրմիլ
տիր:

Յ. Գ. Գ.

ԱՍԵՐԻԳԱՏԱ ԷՐՍԷՆԻԼԷՐ

ՁԵՆԿԻՆԼԷՐ

4. (*)

Ամէրիգատա սէրվէթ թահսիլի իշին կէ-
նիլ պիր մէյտան վար տըր: Զրաթ, սէնաթ,
թիճարէթ վէ սաիր նիւէ տաիրէլէրտէ իսթէ-
տիլին գատար սէրվէթ եղա պիրիսին, եօ-
լունու պուլապիլի իսէն: Զաթէն սէրվէթ
միւլթագ վէ փարա գազանմաղա գապիլիլէթի
օլան էրմէնիլէր պու ըգապէթ մէյտանըն
աիւլինճէ օրատա պիզայտ պուլունմամըլար
տըր: Հէր նէ գատար էքսէրիսի էվվէլա սմէ-
լէլէր մագամընտա փիթըրիլէրէ կիրմիլէր

իսէ տէ, իլէրիլէմէյէ արգուքէլ վէ հարիս օլ-
տուզլարընտան օ փիթըրիլէրտէ գալմամըլ-
լար: Հէր պիրի պիր ճիւնէթտէ թէրագըլ էթ-
մէյէ պաշլամըլ տըր: Պունտան 15 սէնէ էվվէլ
պու աիյարա կէլտիլիմտէ, էրմէնիլէրին էք-
սէրինի մէտարը թէպիլէլ էլտէ էթմէք վէ
պու տիյարտա պիր այագ էէրի թութմագ իւզ-
րէ չապալամագտա կէօրմիլ իալիմ: Լաքին
պու կիւն անլէրին արասընտա սէրվէթ թահ-
սիլ էթմիլ վէ Ամէրիգալըլար արառընտա տա-
խի միւթէպէր թիւճճար մէվգիլին ինրազ էլէլ-
միլ օլան գաթլար, հաթթա միլիօնէրլէր տէ-
րէճէսինէ թալիպ օլուպ անա տօղրու չապա-
լալանլար էքսիլ տէր: Պու տիյարտա
5—10 պին լիրասը օլանա զէնկին տէմէզլէր,
լաքին պու սընֆտան էրմէնիլէր վար տըր:
Էրմէնիլ Ամէրիգալըլարա ըգապէթ էթմէյէ
միւլթէտիր օլտուղունը պիլ ֆիլի իսպաթ էթ-
մէքտէ տիր:

Լաքին պու աիյարտա սէրվէթ թահսիլինէ
թալիպ օլան էրմէնիլէր չու պիր գաշ խու-
սուսա աիզգաթ էթսէլէր էյի էտէրլէր:

Էվվէլա, Ամերիգա սերվիթի Ամերիգա ու-
տուլունա քանիլ էքսիլի սիրէր: Ամերիգանըն
թիճարէթ ուսուլլարը թիւրքիանընքիտէն պա-
զը խուսուլարտա ֆարզը տըր: Պիզտէ
սէրվէթ մէնսպարը մահտուտ վէ փարա
եղանլարըն տիւլմէնի փէք չօգ օլտուղուն-
տան թիճարէթտէ հիլէ վէ տուպարա փէք
պէօյիւք իլ կէօրիւք: Քէօթիլիւ էյի կէօսթէր-
մէք, եիւքսէք ֆիյաթ իսթէյիլ փազարըզ
էթմէք վէ միւլթէն մէրթէպէ միւլթէրինին
ճէհալէթինտէն իսթիֆատէ էթմէք, պունլար
հէփ կէօզ աչըզըլը սայըլըր: Քէզալիք թիւր-
քիատա վագթ փէք ուճուզ օլտուղու իշին
նիլամ ու ինթիգամա վէ հէր իշի վագթընտա
կէօրմէյէ չօգ էհէմմիլէթ վէրիլմէզ: Պու տի-
յարտա իսէ էհալի՝ «Իսթիգամէթին էն էյի մէս-
լէք» օլտուղունը չօգտան անլամըլ վէ վագ-
թըն գըյմէթինի վէ ինթիգամըն էլզէմիլէթինի
կէօրմիլ օլտուզլարընտան, թիճարէթտէ տէ
նիլամ ու ինթիգամը վէ տագիզիլի էն պէօ-
յիւք գաիտէլէրտէն թանըմըլ աըրլար:

Մաթթէսիլիլ էրմէնիլէր պու աիյարըն
թիճարէթ գանուլարընը հալա քեամիլէն էօյ-
րէնէմէմիլէր տիր: Ամէրիգալըլար կիպի, է-
հալինին ինթիյաճընա խըտմէթ էտէն վասը-
թալարը պուլուպ անլէրտէն հիւսն ի բիզալարը
լիլէ տալէրլէրինի ալաճագ եէրտէ, հիլէլի թա-

(*) Պու պէնս Նիւ Յօրգսն եազըլմը օր:

րիգլերէ միւրաճաաթ էտէնլէր, եանի թիւը քիա ուսուլունտա իչէյէնլէր էքսիք պուլունմայօր: Վազաա Ամէրիգալըլար արասընտա հիլէ խուրտա էտէնլէր պուլունմազ տէնիլմէզ, լաքին իսթիգամէթ, ինթիդամ վէ ազլի ունսուր անլէրին արասընտա պիգտէ օլտուղունտան զիյատէ տիր: Սէրվէթ թալիպի պուլունան էրմէնիլէր՝ Ամէրիգա թիճարէթինին պուկիւքսէք էսաալարընը էօյրէնիպ անլէրի քէնտի իչէրինտէ թաթպըզ էյլէմէլի տիրլէր:

Սանիէն, էրմէնիլէր Ամերիգասա զազանսըզաւար սերպիքսէն էսի վարանլար իչին հիսսէ չըգարունալը ճըրար: Պաիա ի մէսէրրէթ պիր վազըա տըր քի, Ամէրիգատաքի էրմէնիլէր ալէլ էքսէր չու պրապըպ կէտիքլէրի վաթանը վէ օնտաքի սէվկիւլիւլէրինի տէրխաթըր էտիպ անլէրին րահաթը իչին ազ չօղ մուսալէնէթտէ պուլունմազտա տըրլար: Լաքին տէմէք իսթէտիլմիլ պուլունտան զիյատէսի տիր: Ամէրիգատա էրմէնիլէրին էլինտէ սէրվէթ ճէմ օլտուգճա, անլէր պուլունտա պէլլի պիր մըզտաւընը միլլէթիմիլին մանէլի մէնֆաաթընա սարֆ էտիլմէք իւզրէ հըֆը էթմէլի տիրլէր: Մըսրտա Ազգային Բարեգործական մագսէտ իչին պէօյիւք պիր սէրմայէ ճէմ էտիլմէքտէ օլտուղու կիպի Ամէրիգատա տախի պէօյլէ պիր մէպլաղ ճէմ էտիլմէլի տիր: Միլլէթիմիլ միւսթապէլտէ քէնտիսի իչին Ամէրիգատա տախի պիր մատտի գուվվէթ մէնպար պուլունտուղունը հիսս էթմէք կէրէք տիր:

Լաքին պու մագսէտի էլտէ էյլէմէք իչին պիր կազնակերպոյիւն, միւնթաղամ պիր հէյէթ լազըմ տըր: Էյէր պէօյլէսի պիր հէյէթ, եանի ազէյի գանաաթպախչ պիր սուրէթտէ իտարէ էտէն պիր գուվվէթ պուլունմազտա, մէյտանա կէթիրիլմէք մէպլաղ էն ֆաիտէլի պիր սուրէթտէ գուլլանըլամազ, վէ հաթթա իչէ եարար պիր մէպլաղ մէյտանա կէթիրմէք իմքեանաղ օլաճազ տըր: Զիրա 1. Գուվվէթլէր վասի պիր սաթհ իւզէրինէ տաղըլաճազ: 2. Նիչէ սէրվէթ սահիպի օլան էրմէնիլէր ումու միլլէթին մէնաֆիինէ տօղրու պիր մէրազ հիսս էթմէյէմէքլէր, վէ պէլքի տէ եավալ կավալ թիւրքիատա պուլունտան քէնտի միլլէթտալարընը վէ անլէրին ինթիյաճաթընը ունուտուպ պիւս պիւթին Ամէրիգա հայաթընա միւնհասըր գալաճազլար տըր: 3. Միլլէթինէ եարտըմ էթմէյէ հազըր օլան նիչէ էրմէնիլէր տէ, միւսսիւր պիր սուրէթտէ անա

եարտըմ էթմէնին եօլունու պիլմէտիքլէրինտէն եարտըմ էթմէյէ թէչվիզ օլունամայաճազլար տըր: Հալ պու քի պու իչ՝ տաիմա թէչվիզ էթմէք վէ փարա սահիպլէրինէ միւնասիպ մագսէտլէր թագալիմ էթմէքլէ իճրա օլունապիլիր:

Ամէրիգատա կազնակերպալ պիր հէյէթին էլինտէ ճէմ օլաճազ սէրվէթին իսթիմալը իչին փէք մուհիմ մագսէտլէր կէօսթէրլէպիլիր:

Պու մագսէտլէրտէն պիրիսի, Ամերիգասա օլան էրմէնիլէրին անլալընը իսպսըր ճըր: Ամէրիգայա կէլէն մուհաճիք էրմէնիլէրին էքսէրի տէլալէթ վէ մուսալէնէթէ միւսթաճ տըր: Պուրատա իչ պուլուպ փարա գազանմազա պաչլամըլ օլանլար՝ պու տիյարըն թէճրիպլէրինտէն մաղուպ օլամազ իչին խուսուսի հիմայէ վէ թալիմէ միւսթաճ տըրլար: Պուրատա թալիմ ու թէրպիյէ ալմազ իսթէյէն կէնճլէր՝ մատտի վէ մանէվի մուսալէնէթէ վէ մէքթէպտէ իթմամը միւստաթէ էտէնլէր վաթանա տէօնմէք իսթէտիքլէրինտէ մատտի եարտըմ միւսթաճ տըրլար: Նիչէ էրմէնիլէր պուրատա պաղը շէնրլէրտէ պիր արատա սաքին օլուօրլար, պուլլար պու մէմլէքթին ուսուլլարընա վէ թասալվուրլարընա ալըշտըրըլմազ կէրէք տիր: Հէի պու մագսէտլէր միւնթաղամ սուրէթտէ իչլմէքլէ վէ փարա իլէ իճրա օլունապիլիրլէր:

Բէզալիք, թիւրֆիսասա պուլունան միլլէքսաշարալըզըն անլալընը րահիքը նազարը միւրաշայա ալըլ իսիք, քիլիսէլէր, մէքթէպլէր, միւսսսէսաթը խայրիյէլէր, մաթպուաթ, սէնայի վէ սաիր խուսուսլարտա նէ՝ պէօյիւք ինթիյաճաթ վար վէ պու ինթիյաճաթըն տէֆի իչին շիմալիլք էլտէ նէ՝ ճիւզի վէ մահուտ վասըթալար վար տըր: Պու ինթիյաճաթըն տէֆի իչին Ամէրիգատաքի գէնկին էրմէնիլէր միւսթէֆիզ վէ մուսթաղամ պիր հէյէթ հալընը քէսպ էթսէլէր, նէ՝ աղիմ պիր գուվվէթ օլապիլիրլէր:

Հէման շիմտի, էրմէնիլէրին տահա կէնիայաղա գալգտըղը պիր վաղթտա, Ամէրիգատա թէէսիրի հիսս օլունապիլիր պիր հէյէթ մէյտանա կէթիրիլպիլիր: Վէ պէօյլէ պիր հէյէթ շիմտիտէն իչէ պաչլալըպ իլէրի կիթմէքտէ օլսա, միւսթաղպէլտէ օ նէ՝ աղիմ իչլէր կէօրէպիլիր:

Վազաա էրմէնիլէր պէօյիւք թասալվուրլար թէչքիլ էտիպ անլէրի մէվքի ի իճրայա գօյամամալարը ճիհէթիլլէ քէսպ ի շէօրէթ

էլէմիւնէր իսէ տէ, պու շէյ պիզի մէյուս էթ-
մէմէլի տիր:

Ամէրիգատա պուլունան զէնկիւնէրիմիզ էվ-
վէլա վասի պիր տարէտէ աէյիլ, տար վէ
մահտուտ պիր տարէտէ իշէ պաշարլար վէ
իպթիտա միւմքին մէրթէպէ էֆքեար վէ հիս-
սիյաթճա էսաս վէ մէպտէճէ միւթթէհիտ օ-
լանլար իթթիֆազ էտէրսէ, խայրլը պիր նէ-
թիճէնին էլտէ էալլէճէյի վէ էնճամ տահա
վասի պիր տարէտէ իշէմէքիւնին միւմքին
օլաճաղը մէմուլ օլունապիլիր:

Նիւ Եօրգ

Յ. Գ. Գ.

ՊԵՏԻՒՄ ԹԵՂԼԻՔԷ ՆԵՐԷՏԷ ՏԻՐ

Պու հազընլարտա վերաճնունդ զագէթա-
սընտա Կիլիկիանըն մեզնիպի անվալը սէլէվ-
հասը իլէ պիր մէգալէ օգուսուգ: Էյեր պու
մէգալէսին ալթընտա «Լեւոն Աճէմեան» իմ-
զասընը կէօրմէսէ խտիմ, պունտան էվվէլ
Բահնիւնա վէ Գրիգորեան ալէյնիսէ հազըլան
պէնտէրին սահիպիւնին իշի տիր տէյու հիւքմ
էտէճէք խտիմ: Չիւնքի հիւ պիր սէրմայէ պու-
լամայըպ երնէ աշի մաթուհ սիւհը խթիմալ
էտիյօր, եանի «Բահնիւնա» քեֆրիգարնը տըր
(պառակսիջ) վէ Գրիգորեան միւթէասսըպ տըր
(մոյնուսնդ), Կիլիկիա Փրօլարը խոստուտա
Այնթապլըլար միւթէասսըպ տըրլար, Գրիգոր-
եանա թապի օլուպ օրտան այրըլմայօրլար վէ
նիւլէլէրի օրթայա չըգըպ աա քէնտի գանաթթ-
լարընը աչըգտան պէյան էտէմէյօրլար: Պու
միւլահազալար նէթիճէսինտէ Փրօթէսթանլը-
ղըն միւսնիշ թէհիլքէսի՝ մուհարրիբի էնտի-
շէյէ դարգ էյլէմիշ տիր: Պու միւնասէպէթլէ
աթիտէքի պիր գաշ ճիւնէթլէր տիգգաթա չա-
յան տըր:

Մէսմուսթըմըզա նազարէն Աճէմեան Բահ-
նիւնա ապօնէսի տէյիլ իմիշ, վեր. Գրիգոր-
եան իլէ տէ հիւ պիր ալագասը եօզ իմիշ: Իմ-
տի պու մալիւմաթլարը հա օթլագճըլըզ իլէ
Բահնիւնայը պաշգասընտան ալըպ օգուլարագ
անլամը, հա տա օգուլարագ պիրինտէն ի-
շիթմիշ էյօրէնմիշ օլմալը տըր: Աճէմեան էֆէն-
տինին տօսթլարընտան պիրի տախի պու պապ-
տէ թէաճիւպ էտիպ, «Մէն Այնթապ թարաֆ-
լարընա կիթմիշիմիսին» տէյու սօրտուղուն-
տա «Խայր», տէյու ճէվապ վէրմիշ տիր: Այն-
թապ հազընտա օլան մալիւմաթընը տախի
ախէրինտէն ալմըշ օլմալը տըր: Լեւոն Աճէմ-

եանա երնէ օ տօսթու՝ «էյլէ իսէ պու մէգա-
լէյի քիմի՞ն թէշվիզի իլէ հազմըշ օլտուղունու
սուալ էյլէտիյինտէ, «Անճազ պէնտիմի Պ. Ա.
Բ. Թասհիհ էթտի», տէյու ճէվապ վէրմիշ
տիր: Նէ՝ աճայըպ պիր թէսատիւֆ: Էվվէլճէ
հազըլանլարա փէք մուվաֆըզ պիր թահրիրաթ:
Մուլթլագա մէրգուլմ թասհիհ էտէր իքէն, պու
ճիհէթ կէօղիւնէ չարիւրպ, գալպսեմ գալպէ եօլ
կիսեւր, տէմիշ օլմալը տըր: Պէիս եօ՞գ, պիր
տօսթուն մէգալէսինի օլ պիրի թասհիհ էյլէր:
Լաքին Բահնիւնանըն պու մէսլէքտէ օլտուղու-
նու հա՞նկը մէգալէսինտէն, հա՞նկը իպարէսին-
տէն, հա՞նկը լուղէթինտէն անլամըշ օլտուղու-
նու զիքը էյլէմիշ օլսա խտի, հազընտա պաշգա
տիւրլիւ տիւշիւնմէք թէհիլքէսինին էնիւնիւ
ալմըշ օլուր խտի: Մէմալ էտէրիզ քի շու զէ-
մանտա քեֆրիգանը վէ միւքհասալպ տէմէք
իլէ Փրօքսարան տըր տէմէք իսթէյէն պիր
մուհարրիբ՝ քէնտի քէնտինի միւնէվվէր իւլ
էֆքեար պիր մուհարրիբ սըրասընա դօյամալ,
վէ էյեր ֆիքրի պու խտի իսէ թասհիհ էտէն
պիր փրօթէսթանթ օլտուղու հալտէ օ ճիւնէթի
տօղրուլտուր խտի:

Աճէմեան էֆ. տօղրու մալիւմաթ ալմագ
իշիւն Բահնիւնանըն 2000է հազըն Լուսաւոր-
չալան ապօնէլէրինէ վէ պիւնէրճէ գարիյու-
նընա սօրսա, հախօտ գօրգմայարագ պիր գաշ
տէֆա Գրիգորեան իլէ միւլագաթ էթսէ, հա-
խօտ ազլամ սապահ միւլագաթ էտէն պիր չօգ
քիմսէլէրաէն անլասա խտի տահա տօղրու եա-
փար խտի: Բահնիւնա վէ Գրիգորեան իշիւն
ալէմին կէօղլէրինի պօյամագ իսթէտիքլէրի
պիր մէսլէ վար կէօրլէնիւյօր: Մարաշ Լուս. վէ
Փրօթ. մէքթէպլէրի պիրլէշսի՞ն մի, տէյիլ մի,
միւլպահէսէսինտէ, Գրիգորեան՝ պիրլէշմէսի ի-
շիւն թամ վագթ կէլմէմիշ տիր տէյու պէյանը
էֆքեար էյլէմիշ իմիշ: Բահնիւնա հէր իքի
թարաֆըն ֆիքրինի տէրճ էյլէտի վէ տալիմա
էյլէր: Իշթէ Գրիգորեանըն կիւնահը! Պէն տէ
օլ վագթ պու իթթիֆագա մուխալիֆ խտիմ,
վէ մուխալիֆ հազտըմ, վէ հալա մուխալիֆ
իմ: Հաթթա էրմ. քիլիսէսինին պիր թագըմ
եիւքսէք սընըֆ Եկեղեցականլարընա վէ ազլը
էրէն զէվաթա սօրտուլմ իսէ ծնլար տախի պունը
ֆաիտէլի կէօրմէտիքլէրինի սէյլէտիլէր: Պու
միւլէթէ ֆաիտէլի տէյիլ տէյու տիւշիւնիւյօ-
րմ: Պու ֆիքրիմտէ եանըլմըշ օլմագլըղըմը
վէ մահճուպ օլմագլըղը էն չօգ արգու էտէն

տէ պէն իմ: Ինչա՛լլահ Գրիգորեան տա խաթա
էթմիշ վէ հէփ պէօյլէ տիւշիւնէնէր հանըմը
օլուրլար: Պու խաթամ, պու Ֆիքրիմ, պու
իթիգատըմ իչիւն, պիր քիմսէ պանա եա պաշ-
գասընա «Խաթա էտիյօրսըն, պիւմէյօրսուն եա-
նըլըյօրսըն» տէրսէ, օ առէմէ հիւրմէթ վէ բիա-
յէթ էյլէրիմ, անըն իլէ միւպահէսէ էյլէրիմ
ամմա անը սէվէրիմ: Պէօյլէ էթմէյիպ տէ,
«Սէն միւթէասսըսըն, թէֆրիգաճըսըն: Վա՛յ
տինիմէ սէպպ էթտին,» տէյու եալարա վէ
իֆթիրայա չըզընսն օլուր իսէ՝ օնա տա, «Սէն
լազըմ կիյիւն քիւպիյի ի ֆիւրիյիսէն մահրուսըն»,
տէրիմ:

Բահնիւնա վէ Գրիգորեան միւթէասսըս
տէյիլ տիր: Ղաղէթալար սահիֆէսինտէ շու
ղէմանտա Փրօթէսթանթլար ալէյիսէ էն առի
հագարէթլէր օլուր իքէն, նէ Բահնիւնա, նէ Գրի-
գորեան՝ ախէրլէրին իթիգատ, էֆքեար վէ
մէզհէպիւնի թահգիր էտէճէք պիր իպարէ պիլէ
եաղմամը տըր վէ եաղմաղ: Գրիգորեան՝ Փրօ-
թէսթանթլ տըր, հէմ անըն իչիւն մահճուպ
տէյիլ տիր: Իթիգատըն տա հիչ պիր սահիգէ
իլէ թէպտիլ էթմէզ, տալգալուգլուգ պիլմէզ,
եաղմուր եաղան եէրէ թարլայը դալտըրան
սօյտան տա տէյիլ տիր: Պու սէպէպտէն, հանի
տինէ իթիգատը իչիւն օնա թէարրուգ էթմէք՝
թէրայիյէ վէ ինսանիյէթէ մուվաֆըզ տէյիլ տիր:

Լաքին Ազգ վէ Ազգային կրօնք իչիւն
պու դատար դայուր օլան պու Ազգասէրիւն
պաղըյօրըմ տա՝ էն չօգ թէլաշ էթտիքլէրի
չէյ վէ միլլէթին պաղընտա էն պէօյիւք թէհ-
լիքէ տէյու Փրօթէսթանթլըզ զանն էտիյօր-
լար: Փրօթէսթանթլըզ օլսա օլսա միլլէթին
պիր ճիւղի գըսմընը վալիտէ քիլիսէտէն ալը-
րըյօր, էթթէտէ «Քրիստոս մասալ ջըր,» «Վիլիսի
զիւնա ջըր» տէյու ալանէն եաղանլարա պիր
չէյ տէյէն հօգ: Փէք չօգ կէնճլէր հաթթա
րուհպանլար թանրյօրըմ քի՝ տինէ, Ալահա
ինանմաղլար վէ իինէ դայէթ սէվիլիւ, մուաղ-
ղէզ վէ Ազգասէր տիրլէր: Կրօնքը պիրաղ
թէպտիլ թաղիւր էտէնլէր՝ միլլէթին թէհլի-
քէսի, խարապ էտիճիլէրի տիրլէր: Օլ քիլիսէնին
օլ տինին քէօքիւնէ պալթա աթանլար՝ միլլէթ-
փէրվէր, լաքին օնլարա դարչը միւտաֆաա էտէն,
պաղըրըպ չաղըրան Գրիգորեան եա հէմէֆքեար-
լար իսէ մոլեռանդ տըրլար: Նէ՛ չարէ, պուռ-
լար տա Ազգասէրիյի պէօյլէ անլայօրլար, նա-
սըլ քի պիր տիւէր. թագըմըտա պօմպա թթըպ
100 պին ատէմ քէստիրմէյի Ազգասէրիյի ան-

լայօր: Նէ՛տէն Գրիգորեան օլ պիրլէրէ թէար-
րուգ էթմէյօր տա քիւտիսի պառապիսի, միւթե-
ալարպ օլույօր անլայամատըմ: Պէն պաղըյօ-
րըմ տա կէրէք միւլաղաթ վէ կէրէք մուհար-
րէրաթաան անլատըզըմա կէօրէ, պու Մոլեռանդ
ֆիլան տէտիքլէրի, «Տիւն ինանա» մանասընա
կէլիյօր: Եօգսա, տինէ էհէմմիյէթ վէրմէ,
հաթթա տահա կէօզէ կիրմէք իչիւն տինէ
գարչը սէօյլէ, իսթէր փրօթէսթան օլ իսթէր
Պրահմին, ֆարգ էթմէզ, պիր շէյ տէյէն օլմա-
յօր: Գօրգմայըն սէվիլիւ Ազգասէրիյի՝ Կի-
լիկիանըն պաղընտաքի թէհլիքէ փրօթէսթան-
լըզ տէյիլ տիր: Մէսէլէյի տահա տէրինճէ վէ
էթրաֆլըճա կէօրիւնիւգ, կէնճլէր արասընա
կիրինիւգ, Ատանայա կիտինիւգ, «թէհտիտ էտէն
թէհլիքէ,» տինսիլիւք, իմանսըլըզ, ախաղ-
սըլըզ, սիյրէթսիլիւք, ֆիրէնիլի, ռէզալէթ,
իթթիֆագսըլըզ, քիւֆր վէ ֆահայաթ տըր:
Փրօթէսթանլըզ պուռա տօղրու կէօթիւրիւյօր
իսէ էվիլէա Գրիգորեանը իփէ չէքէլիմ, սօնրա
տա Այնթապ Փրօթէսթանլարընտան պաղլայըպ
հէփսինի եաղալըմ, իչ պիթսին: Գրիգորեանը
սիզտէն չօգ էյի թանրըմ, օնուն գապահաթը
տինէ ինանմաթը, վէ էֆքեարընա, իմանընա
սատըզ օլմասը տըր: ամմա քիմսէյէ թէար-
րուգ էթմէզ վէ քիմսէյէ պիր զիյան վէրմէզ:
Հա՛մտ օլսուն քի միլլէթիմիլին էքսէրիյէթի,
թէմամիյէթի, պու կիւն Կիլիկիանըն Ս. Կաթո-
ղիկոսը կիպի տիւշիւնիւյօր: Միլլէթին ֆարգլը
իթիգատտա օլանլարընա թէարրուգ էթմէք
տէյիլ, անլէրի մուհապպէթ իլէ տէրաղուչ է-
տիպ քէնտինէ մալ էթմէք, անլէրին մին-
պէրինտէ տուրուպ Գրիստիան մուհապպէթ
վէ հագիղի պիրլիյինի վազ էթմէք էմէլինտէ
տիրլէր: վէ հէմ Բահնիւնա հէմ Գրիգորեան
պուռու ալգըլարլար:

Ա. Ս. ՆԱԳԳԱՇԱՆ

— Նանթտա պիր թիմարխանէտէ տէլինին
պիրի հիսապտա փէք աճաիպ պիր սիւրաթ
կէօսթէրմիլ տիր, պիր միլիառ սանիյէ եաշա-
յան պիր քիմսէնին եաշը գաչ օլաճաղը սիւա-
լընա, 48 սանիյէտէ տօղրու ճէվապը վէրտի,
քիւրրէմիլին գա՛չ միւրէպպա միլ օլաուղու
սէօյլէնիպ պուռնուն գա՛չ հէքթար օլտուղու
սօրուլտուղունտա 4 սանիյէտէ թամ ճէվապընը
վէրմիլ տիր, պու ատէմէ «Շիւնէք հիսաղճը»
իսմինի վէրմիլլէր:

ԱՀՂԱՆ Ե ՀԱՋԸՐԷ

Բուսիսանըն Գափգասիս սիյասեթի. — Գափգասիս վալիսի Գօնթ վօրօնցեվ Տաչկով՝ սէքիզ սէնէլիք մէմուրիյէթի էսնասընտա Գափգասիստա թագիպ էթմիշ օլտուղու սիյասէթի տախիլիյէ հազգընտա ախիրէն Ջաբա զայէթ մուհիմմ պիր րափօր թագաւիմ էթմիշ տիր։ Գափգասիս վալիսինն մէվզի ի սիյասիսի Հինտիսթան վալիսինն մէվզիինն միւշապիհ իսէ սէ անճագ Ջարա տահա զիյատէ մէրպութ տըր։ Շիմտիքի վալի Գօնթ վօրօնցեվ Տաչկով՝ Ջարըն փէտէրի Սւլթանադը Գ. իմփէրաթօրըն խուսուսի հիւրմէթինէ մազհար օլմուշ նազըրլարտան օլուպ, սիյասէթի սուլհիփէրվէրանէ թագիպ էթմէք մազսէտիլէ Գափգասիս վալիլիյինի տէրէօհտէ էթմիշ իտի, զիրա քէնտինտէն էվլէլէրի վալի Փրէնա Կալիցինին թագիպ էթտիյի պասիրէթսիզ, թահրէք էտիճի վէ թէնիլքէլի բուսաշտըրմագ սիյասէթի փէք Ֆէճի նէթիճէլէր հասըլ էթմիշ իտի։ Գօնթ վօրօնցեվ Տաչկովըն ինսանիյէթիփէրվէրանէ վէ ատիլանէ պու մէսէլէրի՝ Բուս շօլիքն մաթպուսթընըն մուսախէզէ վէ հիւճիւմէրինէ վէ մէճիլիս ի վիւքէլանըն մուսախէֆէթինէ մարուզ գալմըշ աըր։ Իշպու րափօր՝ բուսլուգ ալէյինտէ պուլունան իւնսիւրլէրէ աօղրու փէք միւշալիմանէ տալրանմագտա օլտուղունա տաիր վագը օլան իթթիհամլարա փէք միւշնասիպ վէ մուզնի ճէվապլար վէրիյօր։ Փէթէրսպուրիլ հիւքիմէթի մէրքէզիյէսի, Գափգասիայը ատի պիր վիլայէթէ թահվիլ էտիպ Տախիլիյէ նէզարէթինէ րապթ էթմէք իսթէյօր։ Պու իսէ՝ ինթիյաճաթը մահալլիյէյէ հիզ մուվաֆըզ տէլիլ տիր, զիրա Գափգասիսնըն՝ փէք տագիզ վէ հազընտան պիր միւրագէպէ ալթընտա պուլունմասը լաղըմ տըր։ Գօնթ վօրօնցեվ Տաչկով՝ Գափգասիս վալիսինն գապինէտէ պիր տաիմի քիւրսիւսիւ պուլունուպ փէթէրսպուրիկտան զայպուպէթի էսնասընտա թային էտէճէյի վէքիլի վասըթասըլա Բուսիանըն րէսմի սիյասէթինտէն խապէրտար օլապիլմէսինի թէքիֆ էտիյօր։ Գօնթ վօրօնցեվ Տաչկով՝ Գափգասիստա պիր կէօնէ իսթիզալալույանէ թէմէյիւլաթ պուլունտուղունու ճէրհ էտիյօր վէ պունա սէպէպ հալինտէ օրտաքի անասըրըն եէկտիկէրինէ մուսալիֆ օլուպ իթթիհատ էտէմէլէրինի կէօսթէրիյօր։ Տիզգաթլա թաթպիզ օլունան Բուս

գօնթօլը՝ անլէրի պիրպիրինէ տիւշմէքտէն մէն էտէպիլիւր։ Նէրլի անասըրը մուսախէլիֆէ արասընտա պուլունան իսթիլալի հարէքէթլէր՝ Բուսար արասընտաքի հարաքէթտէն տահա ազ թէնիլքէլի տիր։ Պու՝ պիլիսին պիր էհալինին հալուս իւնսիւրին Բուսիայա սատըգ օլմատըղը մանասընը թէզամմուն էթմէգ։ Էրմէնի յեղապիսիսանլար՝ Բուսիանըն, Էրմէնիլէրին մէզնէպի իսթիյազաթընա գարչու թագիպ էթտիյի կէօրիլալա սիյասէթի վէ անլէրին քիլիսայա աիտ օլան էմլաքընըն գապթ օլունմասը սէպէպինտէն մէյտանա կէլմիշ տիր։ Էրմէնիլէր պիր միլլէթ հալինտէ թէմամէն սատըգ տըրլար վէ հաթթա թիւրքիստաքի միլլէթտաշարը պիլէ Բուսիանըն հիմայէսինի թալէպ էտիյօրլար։ Դաշնակցական փըրզասընըն մահուտ տալասընտան մագսէտ՝ Էրմէնիլէրին իսթիզալալու փրօհրամլարընը զահրէ չըգարմագ իքէն վէ պիր չօգ նուֆուզու Էրմէնիլէր պու սէպէպտէն թէվզիֆ օլունտուգլարը հալտէ պիլէ, օ կիպի մէվհում իթթիհամլար սապուն քէօիլիլ կիպի գալի օլտուլար։ Գօնթ վօրօնցեվ Տաչկով՝ քէնտինն սուլհիփէրվէր սիյասէթի նէթիճէսինտէ Գափգասիստա էվլէլէրի փէք թէամմիւմ էթմիշ օլան ճինայէթլէրին, սըրգաթլարըն էքսիլտիյինի տաիլի կէօսթէրիյօր։ 1907տէ 17,300 վագըա օլմուշ իքէն 1912տէ լալընըգ 8,350 վագըա օլմուշ տըր։

Էրմէնիսիսան իսլահապը. — Էտիրնէտէ Սուլթան Սէլիմ ճամիսի իւզէրինտէ Հիլալըն թէքրար թէմէվլիւճէ պաշլամասընըն ալ էնէմմիյէթի շու օլտու քի, թիւրքիանըն ինգիրազընը վիւճուտա կէթիւրէճէք տախիլի թէնիլքէլէրէ գարչը մուվազգաթ պիր սէտտ չէքիլտի։ Պու հազիգաթը պիր ազ իյզահ էտէլիմ։ Բուսիա՝ Էրմէնիսիսան մէսէլէսինի պու կիւն օրթայա աթմատը իսէ, հարըն աթմայաճաղընը քիմ թէնիլն էտէպիլիւր։ Էրմէնիսիսան՝ թիւրքիանըն էն միւստաֆասաըգ վէ զաիֆ հօգթասը օլուպ, օ ճիհէթտէն թիւրքիա փէք չափուգ մաղլուպ օլապիլիւր։ Պինաէնալէյհ, պիրազտան թիւրքիա թէմամէն սէրպէսթիյէթինի էլտէ էթտիյինտէ իւք իշի՝ Էրմէնիսիսան իսլահաթը պապընտա տիւվէլի մուազգամա սիֆէրասըլա պիր անլայըշա կէլմէք տիր, զիրա տիւվէլի մուազգամանըն՝ Պէրլին մուհանէտէսինն 61

ինձի մատուցելու էր մենք ինչպես միայնակ-
 րէք ինչպէս զօնթրօլ գոյմաղա հազարը վար
 տըր: Իմտի պու խաւհաթ իճրա օլունմայըպ
 տա պիր վէսիլէ իլէ Րուսիա էրմէնիսթանա
 կիրէրսէ, անը օրատան քի՞մ չըգարապիլէճէք
 սիւալընա՝ իսթանպուլտա պուլունան թիւրք
 տիփլօմաթլարը ճէվապ վէրմէլի տիրէր: Ժէօն
 թիւրքլէր՝ էսկի շօլիսիզմ սիյասէթլէրինին
 սագամէթինի կէօրիւպ անտէն ըրճաթ էթմէյէ
 պաշամըչլար տըր: Մէսէլա էճնէպի միւսթէ-
 շարլար ճէլպ էթմէք թասաւվուրու պունտան
 նէշէթ էթմիշ տիր: Նու գատար քի պունլարա
 գոնթրօլ սէլահիյէթի վէրիլմէզսէ խաւհաթ
 քեաղըտ իւզէրինտէ գալմաղա մահքիւմ աիր:
 Պագը թիւրք տիփլօմաթլար իստիա էսիյօր-
 լար քի խաւհաթ եալընըգ էրմէնիսթան իչին
 տէյիլ՝ իլլա պիւթիւն մէմէքէթ իչին պիրտէն
 թաթպիգ օլունմալը տըր: Լաքին պու ուսուլ
 իլէ խաւհաթ սէրիէն թաթպրգ էսիլէմէյիպ
 թէէիւրէ ուզար: Պու կիւն խաւհաթա էվ-
 վէլա էրմէնիսթանտան պաշամալը տըր, զիրա
 էրմէնիսթանտա հիւքմֆէրմա օլան աւնարչի
 վէ էմիլիթսիզլիք արթըգ թէհամմիլֆէրսա
 պիր րատտէյէ վասըլ օլմուշ տըր: Պունտան
 պաշա, էվրօփա պիր գաշ տէվլէթլէրին թաղ-
 եիգիլէ 1895 Հսկաեմբերտէ սապըգ սուլթան-
 տան ալմըլ օլտուղու ֆէրմանը ունութմամըլ
 տըր: Քէզա էվրօփա՝ Սասուն, Տրապիզօն վէ
 Ուրֆա զըթալլարընը վէ իսթանպուլտա Օու-
 մանը պանգասը վագրասընը հաֆըզէսինտէն
 սիլմէմիշ տիր: Պու կիւն Ալմանլար թէմամէն
 վագըֆ տըրլար քի, էրմէնիլէրին գարարը՝ Ալ-
 մանլարըն գարարը տէմէք տիր: Զիրա Ալմա-
 նիանըն, խուսուսա կիլիկիատա օլան մէնաֆի ի
 իգթիսատիյէսի, անճագ վասի խաւհաթ իլէ
 էրմէնիլէրէ վէրիլէն ասայիլ վէ էմիլիթ իլէ
 թէէմին օլունապիլիր: էրմէնիլէր պիր միլլէթ
 հալինտէ զէքի վէ չալըչլան օլտուղու կիպի
 Րուսիայա իլթիհապ էթմէք արզուսընտա տա
 տէյիլէր, զիրա Րուսիայա թապի օլան միլ-
 լէթլէրին հալը մէյասանտա տըր: Մամաֆիյ, էրմէնիլէրին
 պու թէհամմիլֆէրսա հալընա էվրօփանըն
 կէօղիւ էօնիւնտէ արթըգ խիթամ
 վէրիլմէլի տիր: Թիւրքիա պու կիւն պալսթընը
 քէնտի էլինտէ թուրքմագտա տըր: էյէր թիւր-
 քիա հըրսը շանընը պիր ազ ազալտըր վէ դա-
 թէն մուհէտէլէրլէ խաւհաթ մէսէլէսինտէ
 միւստալէլէ էթմէյէ հագգ գազանմըլ օլան տիւ-
 վէլի մուաղլամա իլէ թէշիւք ի մէսաի էթմէ-

յէ րադի օլուրսա, քէնտինէ մուաղլէնէթ էտէ-
 ճէք տօսթլար պուլաճագ տըր: Լաքին էյէր
 թիւրքիա աքսի պիր մէսլէք թուրքսա,
 «Թէշիլքէլի հօլա կիտէն մահվ օլուր», տարպ
 ը միսալընըն մանասը մէյասանը ֆիլիլիյաթա
 չըգմըլ օլաճագ տըր:

Պերիսէր Թակհսրաք

Փիէր Լօթի վի Թիւրք գասընդարը.— Փիէր
 Լօթի Տէրտատէթտէն միւֆարագաթընտան
 էվվէլ պիր էվրօփալը գատըն իլէ օլան միւլա-
 գաթընտա, թիւրք գատընլարընըն աշվալընա
 տաիր պէյանը էֆքեար էսիպ տէմիշ տիր քի,
 «Թիւրք գատընլարընա էվրօփա ճիլասը վէր-
 մէքաէ նէ՞ մանա վար տըր: Նի՞չին ծնարա
 պիր էճնէպի լիսան էյօրէթմէլի տիր: Զանն
 էտէ՞րմիսինիլ քի ծնարըն պու էսքի ատաթ
 վէ ախաղտան գուրթուլմալարը սահա գիյա-
 տէ մէսուա օլմալարընը ինթաճ էտէճէք տիր:
 Ասլա՞» «Զաթէն պէօյիւք վալիտէլէր պու
 կիւնքի քիւչիւք գըղլարընըն հարաքէթլէրինի
 թաովիպ վէ թագաիր էթմէյօրլար: Պու վալի-
 տէլէր էսքի վէ մագուլ տուրպիլնիքլէրի սա-
 յէսինտէ, պու կիւն հիւրթիյէթէ սուսայան
 զըղլարընըն մագսէպլէրինէ վասըլ օլտուղտան
 սօնրա տա թէխայիւլ էթտիքլէրի մէսուտիյէթ
 վէ մէմուռնիյէթէ գալուչամայաճաղարընը
 կէօրիւյօրլար:» «Պէնիմ թիւրք գատընլարըն-
 տա պիր թէպէտաիւ հուսուլէ կէլմէսի լաղըմ
 կէլալիլի ֆիքրինտէ պուլունմատըղըմ գաթէն
 աշլալըմըլ տըր: Ֆագաթ մաթթէսսիւֆ ա-
 տըմ աթըլմըլ պուլունույօր, արթըգ կէրի
 տէօնմէք միւմքին տէյիլ տիր: Սաստէթ վէ
 սէլամէթէ վասըլ օլաճագլարընը թէխայիւլ է-
 տէն թիւրք զըղլարը, քէնտիլէրի իչին գայր ի
 գապիլ ի իճթինապ վէ աճը պիր խիւսրանը էմէլ
 (գիյան) իհզար էյլէմէքտէ տիրլէր:» «Ֆագաթ
 թիւրք գատընլարըն իչին հէր եէրտէ զէվլէ-
 րինէ ըէֆապաթ էտէմէմէք վէխիմ պիր մահ-
 րուսիյէթ տէյիլ մի տիր: Զիւնքի ալիլէ խա-
 րիճինտէ զէվճ իլէ զէվճէ թէմամէն այըր պիր
 հայաթ եաշայօրլար» սիւալընա, Փիէր Լօթի՝
 «Օնլար ալալօյա կիտէմէղլէր Պէօյիւք ֆէլաքէ՞թ:
 Զաթէն քիւչիւք օլան պիր ճան սըգընթըսը ի-
 չին նէ՞ պէօյիւք պիր ֆաիտէ», տէմիշ տիր:
 Կէօրիւնիւյօր քի Փիէր Լօթինին էֆքեարընճա
 պիր գատըն քէնտի զէվճիլէ ալիլտէն տըշարը
 չըգարսա կիտէճէյի եէկեանէ մահալ պալօ

տըր: Թիւրք գատընլարընըն «քիւչիւք զըզ-
լարըն» վալիտէլէրինաէն վասի պիր ալէմտէ
հաշամագ իսթէյիպ թալիմ ու թէրպիյէյէ ան-
լէրաէն զիյատէ խահիւլէր, վէ էճնէպի լիտան-
լար էօյրէնէրէք քէնտի հայաթը մանէվիյէլէ-
րինի անլէրինքինաէն զիյատէ թէվսի էթմէյէ
թալիպ պուլունույօրլարսա, պու հալ պիւլ-
չիւպհէ փիէր Լօթինին զանն էթտիյի կիպի սէ-
մէրէսիզ զալմայաճագ տըր: Միւսմալիէյին
Թիւրք գատընլարըն իչիւն աթալէթի՝ թէրազ-
զըյա, վէ ճէհալէթի՝ թալիմ ու թէրպիյէյէ
թէրճիհ էթմէսինի քէնտինին Թիւրքիւյա վէ
Թիւրք գալմընա գարըն կէօսթէրաիյի իշթիրաք
վէ մուհապպէթլէ թէլէլիֆ էտէմէտիք: Հէլէ
քի Թիւրք վալիտէլէրին «Հիւրրիյէթէ սուսա-
յան զըզլարըն» պէլի, «էսքի վէ մագուլ տուր-
պիլիլքլէրի սայէսինաէն» նիչէ Թիւրք վալիտէլէր
պիլննէֆա քէնտիլէրի, փիէր Լօթիաէն զիյա-
տէ աուրէնտիլ պուլունարագ, քէնտի զըզ-
լարընըն թալիմ ու թէրպիյէսինի քէնտիլէր
իչիւն էհէմ պիր զայէ տէյու ինթիւսապ էյլէ-
միլ տիրէր: Միւսմալիէյին տէտիյի կիպի («մա-
էթթէլէսսիւֆ» տէյիլ) մա էլ մէսէրրէ «ասըմ ա-
թըմըլ վէ արթըզ կէրի տէօնմէք միւսքին
տէյիլ տիր:» Թիւրք զըզլար էվրօֆա ճիւսսը
իլէ գանաթ էթմէյիպ, հագիլի թալիմ ու
թէրպիյէ ալաճագլար վէ պու տիյարըն սաիր
գալմլարընըն զըզլարըն կիպի Թիւրք զըզլարըն
տա միլլէթի վէ ալէլէթի թէրֆի էտէճէք նէվ-
տէն թէրագըլ թարիզլէրինտէ քէսպ ի իքթի-
տար էտէճէքլէր տիր: Պու պիչարէ տիյարըն
իւմիւտի գատընլարըն թալիմ ու թէրպիյէսինտէ
օլաուզու անլալըմըլ տըր:

Չին-Ճափօն միւնստիպարը.— Նանքին շէ-
րինտէ իւչ Ճափօնիալը գաթլ օլունմասը իւ-
զէրինէ Չին վէ Ճափօն արասընտա մէյտանա
կէլէն կէրկինլիյի տէֆ էթմէք իչիւն Չին հիւ-
քիւմէթի թարգիյէ վէրմէյէ բազի օլունը տըր:
Հուգուզը տիւվէլ գաիտէլէրինտէն տիր քի,
պիր մէմէքէթտէ տախիլի իսթիլալ վուզու
պուլտուզունտա, էճնէպի թապասընըն պի-
թարաֆ գալմասը մէմուլ օլունուր: Աքսի
թագաւորտէ օ իսթիլալըն նէթայիճինէ քէն-
տիլէր տէ մարուզ գալըրլար: Պու նօզթա ի
նազարտան Չինին պիր թարգիյէ վէրմէյէ մէճ-
պուրիյէթի օլմասա կէրէք տիր, զիրա գաթլ
օլունան Ճափօնլար պիզգաթ իսթիլալ իշ-

թիրաք էթմէքտէ իտիլէր: Անճագ պու վա-
զըտա պիր խուսուսիյէթ վար տըր քի Չի-
նին թագմինաթ վէրմէսինի իյճապ էթտիրի,
օ սա՝ իւչ Ճափօնլարըն էլլէրինտէ Ճափօն
պայրալը օլմասընա բաղմէն սըրֆ Ճափօն օլ-
տուզլարը իչիւն գաթլ օլունմուչ օլմալարը
արր: Լաքին մաէթթէսսիւֆ Ճափօնիա պու
թարգիյէ իլէ աէ իքթիֆա էթմէյիպ, պիր տա-
հա պու կիպի ահվալըն թէքէրրիւր էթմէմէսի
իչիւն Չինաէն թէմինաթ թալէպ էթմէք թասալ-
վուրունտա տըր: Լաքին պու իֆրաթ պիր մուս-
մէլէ օլուպ չիւպհէսիզ ինկիլթէրա պունա միւ-
սատէ էթմէյէճք վէ լազըմ օլան թալսիլէլէրի
միւթթէֆիգի օլան Ճափօնիայա վէրէճէք տիր:
Խուսուսա քի կէլէն ֆագար կիւնիւ Թօքիօտա
Խարիճիյէ նէգարէթի էօնիւնտէ եափըլան պիր
միթինկտէ, Չին լէյիինտէ պուլունան Մ. Ապէ
խամինտէ պիր զաթ վահիանէ ճիւմուր թա-
րաֆընտան փարչալանմըլ տըր: Խմսի չու հալ
ու քէյիլէթլէր ալթընտա Ճափօնիա նաճըլ
թէմինաթ իսթէմէյէ գալզըլըյօր: Պիլէ էօլլէ
կէլիյօր քի, Ճափօն լիպէրալարը, ճէնուպի
Չինլիլէր իլէ պիրլէլէրէք Եուան-Շիքա նուֆու-
զու ալթընտա պուլունան Շիմալլըլարա գարըլ
մուհարէպէ էթմէտէն իաէ, մէմէքէթլէրինի
իքթիսատի էսարէթտէն գուրթարմաղա չա-
լընալար տահա էյի պիր իշ եափմըլ օլուրլար:
Չինլիլէր էսասէն Ճափօնլարտան տահա
Տեւօգրապ պիր գալմ տըրլար վէ Թօքիօտա է-
հալինին նիւմայիչինին Եուան-Շիքա ալէյիինտէ
օլմասընըն սէպէպի չու տըր քի, Եուան-Շի-
քա՝ ֆէքինտէ գուվվէթլի պիր հիւքիւմէթ
վիւճուտա կէթիրիպ Ճափօնը գարըլալագ է-
մէլլինտէ տիր: Թապիի տիր քի Սըր էտուրտ
կրէյ՝ պու զայէ իլէ թահրիք օլունմագտա օլան
Ճափօնլարա պիր մուսվէնէթ էտէմէտիքտէն
մատա, հագգսըզ օլաուզլարը իչիւն տախի
չիւպհէսիզ թէմինաթ թալէպինին էօնիւնիւ ա-
լաճագ տըր: Պիր վագթ ինկիլթէրատա չու
թասալվուր զալիպ իտի քի Ճափօնլար Չին-
լիլէրի մէտէնիյէթէ իրչաա էտէճէք մուալլիմէր
օլաճագլար տըր: Մաէթթէսսիւֆ վագըլար՝
Ճափօնլարըն փէք ֆէնա պիր մուալլիմ օլ-
տուզլարընը իսպաթ էթմիլ տիր: Չինլիլէրին
մէտէնիյէթէ տօղրու օլան իսթիտատ վէ մէլլ-
լէրի՝ Ճափօնլարտան տահա գուվվէթլի օլուպ
տահա պէօյիւք պիր միւսթագպէլլէրի վար
տըր: Պու կիւնքի Չին՝ օն սէնէ էվվէլէրի Չին
ալէլ տիր: Իսթիպտատ տէվրիլիպ, Ճափօն

մէջըութիւնէն տահա հիւրը պիր ճիւղնու-
րիյէթ թէչէքքիւլ էթմիշ տիր: Հէր նէ գատար
րէյիսի ճիւղնուր Եռան-Շիքանըն մաղիսի ճի-
նայէթլէ լէքէտար օլմուշ իսէ տէ, մուխալիֆ
Փըրզանըն րէյիսի Սըն-Եաթ-Սէնին տէ իթի-
րաֆ էթտիյի կիպի, մէմլէքէթի միւթթէհիտ
սապլայապիլէճէք օլան պիր զաթ վար իսէ օ
տա Եռան-Շիքա տըր: Պիր գաչ սէնէ էվվէլ,
Չինի՝ խարապ օլմագտա օլան պիր հիւքիւմէթ
տէյէ թաւսիֆ էթմէք մօտա հիւքմիւնէ կիր-
միշ իտի: Հալ պու քի, Չին տէվլէթի՝ գուվ-
վէթ վէ ասքէրի թաղէիդ իւզէրինէ տէյիլ,
ատէմ ի մէրքէզիյէթ վէ մէնաֆի ի միւշթէրէքէ
իւզէրինէ միւէսսէս իմիէրաթօրլըգլարըն էն
փարլադ պիր նումուռնէսի օլուպ թարիխտէ
էմսալընա թէսատիւֆ էտէմէյօրլըգ: Դըսա պիր
միւստէթ զարֆընտա աֆիօն թիճարէթինի մէն
էթմէք կիպի աղիմ պիր իսլահաթ ը տախի-
լիյէ Կափան պաշա պիր միւլլէթ կէօրէմէյօ-
րլըգ:

Նեյշըն

Պրիքանկա անկիյիք ի ֆեհնիյիսի.— Ինկիլ-
թէրրատա Պրիքիշ Էսօսիյիշըն նամըլա մարուֆ
պիր ճէմիյէթ ի Ֆէննիյէ պուլուռնուպ, հէր սէնէ
պու ճէմիյէթին պիր իճթիմա ը ումումիսի վու-
գու պուլուր: Էթթէտէն պէրու պիր ատէթ
հիւքմիւնէ կէչմիշ տիր քի պու • ճէմիյէթին
րէիսի՝ նութգը իֆթիթահիսնտէ Ֆէննի մէսէ-
լէլէրէ տաիր պիր թաղըմ հէնի էֆքեար պէ-
յան էտէր: Պու քէրրէ ճէմիյէթին րէիսի Սըր
Օլիվէր Լօճ քէնտի նութգընտա րուռ ը ինսա-
նըն էօլիւմտէն սօնրա պուլուռնուգու ահվալա
տաիր պաղը էֆքեար պէյան էյլէմիշ տիր:
Միւմաիլէյիսի նութգը պիր գաչ ճիւղնուլէ նա-
զար ը տիգգաթ ճէլպ էյլէմիշ տիր: Էվվէլա
ուլուռ ը թապիիյէ տաիրէսինտէ ճարի օլան
սկիպսիլիքտէն պահա էտէրէք կէօսթէրմիշ
տիր քի, չիմտիյէտէք Ֆէննի պահսլարտա մա-
լիւմ վէ միւսէլլէմ սալըլան նիչէ էսապարըն
սըհէթինէ պու կիւն չիւպիէ էտիլմէքտէ տիր,
էգճիւմլէ, մատտէ, ճիւղ (քըլմ), հայաթ վէ ան-
լէրին գաիտէլէրի, թապիաթտա հիշ պիր գուվ-
վէթին գայ օլմամասը վէ սաիրէ: Սըր Օ. Լօճ
սկիվանասարըն ինքիսաթը մէսէլէսինի էլէ ալըպ
իտտիա էտիյօր քի ալէմտէ հէմ ֆէրտիյէթ վար,
հէմ իմթիտատ պուլուռնուպ, ճիւղլէր Ֆէրաի-
յէթի՝ քընէր իսէ իմթիտատը իգհար էտէր:
«Աթլանթիդ օգիանօսընտա նէ գատար սու

տամլալարը վար իսէ, պիր տամլա սուտա
անտէն զիյատէ քըրմլար (ճիւղ) վար տըր:
Եինէ տէ անլէրի սայմագ նազարիյաթտա տէ-
նիդ գուլարընը սայմագ գատար գօլայ տըր:
Իմտի քընէր տէվամլը մէվճուտաթ օլուպ մատ-
տէնին միւթթէնէվվի էչքեալը անըն ֆէրտէչ-
մէսի տիր: Հաթթա զիյա կիպի ինճիգապ
տախի քընէր ին վասըթասըլա միւմքին օլմագ-
տա տըր: Վէ պիւթիւն մատտէ էսասէն էլէք-
թրիգա օլուպ էլէքթրօն ճիւղլէրինին թէր-
քիպաթը վէ հարաքէթինին էնվաը նէ-
թիճէսինտէ պու միւթթէլիֆ ալէմ մէյ-
տանա կէլիյօր:— Սըր Օ. Լօճ մէվգուը՝
մատտի ալէմէ տաիր պու պահսլարտան
չախսիյէթէ տէօնտէրիպ իտտիա էտիյօր
քի, իսէլա (պօշ մէսաֆէ) վէ գէմանըն տէ-
վամլը թէմամիյէթինտէ գուհուր էտէն ֆէրտի
մէվճուտաթ արասընտա պիր թաղըմ հուրը
վէ մէսուլ չախսլար կէօրիւմէքտէ օլուպ,
պուռնար վուգուաթ սիւսիլէսինտէ թատիլաթ
վէ թէպէտտիւլաթ իճրա էտիյօրլար: Պու սընֆ
մէվճուտաթըն Կանի ատէմլէրին հաղգընտա
միւմաիլէյի չու Եօլտա պէյան ը էֆքեար էտի-
յօր: «Պիդ Կա էօլիւմսիւլ վարլըգլարը Կա
տէյիլիդ: Ղայէմիդ նէ օլտուղսընը պիլմէսէք
պիլլէ, պիր զայէմիդ օլմագ զարուրի տիր:
Պէլքի իլմ՝ ինսանըն զայէսինի պուլուպ չըգա-
րամագ, լաքին իլմ պուռնու պուլմագա մանի
տէ օլմամալը տըր: Պէն չօլ սընֆ միւթթէք-
քիլլէրտէն իմ քի իլմին ուսուլլարը զանն օլ-
տուղու կիպի մահտուտ տէյիլ տիր աէյու ի-
նանըլար, վէ, պու ուսուլլարը ահվալ ըրուհիյէյէ
տէ թաթպըգ էտիպ օրատա տախի գալաիտ
պուլմագա չալըչըլար: Մատտիյուն նազարի-
յէսինէ թէվֆիգէն իչլէյէնլէր իսթէտիքլէրի
կիպի քէնտի մէվգիլէրինի իսպաթա չալըչըն-
լար, լաքին պիլլէ տէ միւսաատէլի պուլուռնու-
լար, պիլ տախի րուհիյուն մէսլէյինտէ իչլէ-
յէլիւմ, պաղալըմ հաշիւը թարաֆ գաղանըր:
Միւմաիլէյի 30 սէնէլիք թէճրիպէսի նէթի-
ճէսի օլարագ իտտիա էտիյօր քի, «գուվվէ ի
հաթըղէ վէ մուհապպէթ հիսսի էօյլէ ալամէթ-
լէր տիր քի, անլէր քիւլլիյէն տիմաղա մէր-
պուլթ տէյիլլէր վէ ճէսէտ էօլտիւքտէն սօնրա
տախի չախսիյէթ տէվամ էտէր:» Վէ «ճէսէտ-
տէն այրըլան րուհլար պիր թաղըմ հալ ու
քէյֆիյէթլէր թանթընտա պու կիւն պիլլիւմ իլլէ
միւնասէպէթտէ պուլուռնապիլիլլէր:» Վէ թէտ-
րիճէն մալիւմաթըմը օ գատար թէրագըր է-

տէպիլիր քի, «անլէրին երհէրի հալլարնը վէ անլէրի խէնտէյին պու թարաֆընա րապթ է- տէն շարթլարը քէշֆ էտէպիլիրիդ»։ Սըր Օ. Լօճ պիր ազ տահա իլէրի կիտիպ թէէյիտ է- տիյօր քի, պու տարիքտէ քէշֆիյաթ իճրսուը իչին սալթ ուլոււմը թապիլիյէ մէսլէյինէ պաղլը տէյիլիդ։ Պու մէսլէք քէշֆ օլունալը տահա պիր դաշ ասր վազթ միւրուր էթմիշ տիր, հագի- գաթը պու միւստէթէ հասր էթմէք ճաիդ օլա- մազ։ Իլմ ի իլահիյաթտան տախի խթիֆատէ էտիլմէլի տիր։ Միւմալիյէյն քէնտի նութղունա շու քէլամլար իլէ խիթամ վէրիյօր։ «Պիզ մատտի ալէմին ֆէննի ուսուլտա քէշֆ օլու- նաճազ հագիգաթլարընը միւթէվէլիլէրիյիդ, վազիֆէմիդտէ սատըզ պուլունալըմ։ Հագիգի տինին թէմէլլէրի ինսան դալպինտէ վէ մէվ- ճուտիյէթին մահիյէթինտէ պուլունույօր։ Պու սէպէպտէն աճաիպ տէյիլ տիր քի պիզ քէնտի ուսուլլարըմըզա անը խորաք էտէմէյօրըզ։ Ուլունիյէթին ֆաալիյէթի իուսուլաի հասսէլէրլէ զապզ օլունմազ։ Պիզիմ ուսուլլարըմըզ քիա- միլ իթթիրատը (uniformity-միսկեւրսոքիւն) իհաթա էտէմէզ։ Պուրտա նիսպի պիր հալ վար։ Պիր տիւզէնտիզիք, պիր թէպէտտիւլ օլմալը քի անլայալըմ։ Եթրաֆըմըզտա օլան ապի ազամէթի հիւս էտէմէյէճէք տէրէճէտէ քէօր վէ ուղըրըզ, մէյէր քի, պիւթիւնիւ պիրտէն իհաթա էտէճէք պիր պասարա մալիք օլալըմ, վէ էպէտի թէրազըր իլէ քէմալա աօղրու իլէ- րիլէյէն մէվճուտիյէթ գումաշընտա ֆաիդ իւթ թապիա օլան Ալլահն լայէնպաթի թէքէմ- միւլ էտէն լիպաւընը կէօրէպիլէլիմ»։ Սըր Օ. Լօճ ուլումը թապպիլիյէ տարիքտինտէ էն պէօյիւք մուալլիմէրտէն սայըլըր։ Պէօյլէ պիր գաթ տիւնեանըն էն մէշիւր ուլումը թապիլիյէ մուալլիմէրի հուգորունտա վէ պիւթին տիւնեա միւվաճէհէսինտէ, Ալլահ, տին, վէ րուհ հազըրնտա պէօյլէսի էֆֆիար պէյան է- տիյօր իսէ, պիզիմ արամըզտա տահա իլմին ալթուքէնին էօյրէնմէզաէն մատտիյունըզ սա- թան, վէ տինի, Ալլահը վէ էօյիմսիւպիւյիւ գարը գօճա մասալլարը իմիլէր կիպի թահիյր վէ թագպիհ էտէնլէր անտէն պիր տէրս ալ- սալար ֆէնա օլմազ։ «Միւթէֆէքթիր տիւնեա մատտիլինըզա կիտիյօր» տէմէք տօղրու տէ- յիլ, պէրաքս ազընթընըն րուհիյուն թարա- ֆընա տէօնտիւյիւ հագիգաթ տըր։

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՄԵՐՍԱ ՆԱԾԻՇ ԹԻՃԱՐԷԹԻ

ՏԱՆԻԷԼ Գ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, ՄԵՐՍ

Հաշիշ թիւրքիատա էսրար նամըյլէ մա- րուֆ օլուպ, քէնտիր աղաճընըն եափրապլա- րընտա հասըլ օլան թօզտան չըզարըլպ սըրֆ քէշֆ իչին գուլանըլան սէրիսօ էտիճի պիր մատտէ տիր։ Մըսրաա սըրֆ քէշֆ իչին էհա- լինին հիւզտէ 90 ը անը խթիմալ էտէր։

Էվվէլա, Հաշիշին քիստիքի.— Հաշիշին թիճարէթի հիւքիւմէթ թարաֆընտան մէն օ- լունտուղունտան, փէք մախֆի սուրէթտէ եա- փըլըր։ Պիրիսինին էլինտէ պիր օզգա թութու- լուր իսէ եա 12 լիրա ճէզա ի նագտի վէրմէլի եախօտ 3 այ մահպուս եաթմալը սըր։ Պիր քիմաշինին էվլինտէ եախօտ տիւքքիանընտա 100 500, 1,000 օզա թութուլուր իսէ հէր օզգայա 12 լիրա վէրմէքտէն իսէ 3 այ մահպուս եա- թարազ ճէզա ի նագտիտէն գուրթուլուր։

Պու թիճարէթի եափանլար էքպէրլէ Բումլար օլուպ հիւնայե օլտուղլարընտան էլլէրինտէ եա էվլէրինտէ մալ թութուլուր իսէ անճազ մալ զապթ օլունուպ ճէզա ի նագտի վէ մահպէս- տէն դօնսօլ վասըթասըյլէ պիր հօլ իլէ գուր- թարըլըրլար։ Վէ պու եիւզտէն պիլնլէրճէ լիրա սահիպի օլանլար վար տըրլար։ Պիր թագըմ էրմէնիլէր տախի պու թիճարէթ իլէ մէշղուլ իսէլէր տէ անճազ պիր դաշ քիմսէ պիր ազ փարա սահիպի օլմուչլար, չօզարը տա խարապ օլմուչլար տըր։ Հաշիշին եիւզտէ 80 ի Եունանիսթանտան, եիւզտէ 20 սի Շամտան կէլիր։ Հաշիշ օրալարտա 10 սանթիմ էնինտէ 50 սանթիմ ուզունլուղունտա թօրպալարա գօնուլուպ ճէնտէրէ վասըթասըյլէ սըզըսը- լըր վէ աղըզլարը մէօհիւրլէնիւլ իւզէրինէ հէր թիւճճար քէնտի մարգասընը վուրուր։ Օլ մար- թիւճճար քէնտի մարգասընը պիրի պիրինէ էմնի- գա մուճիպի թիւճճարլար պիրի պիրինէ էմնի- յէթ էտիպ ալըպ վէրլըլէր։ Հէր թօրպա պիր օզգա աղըրըլընտա օլուր։ Եունան հիւքիւմէ- թիլլէ Մըսըր հիւքիւմէթի մապէյնինտէ օլան պիր մուահէտէ աքիւմընճա, Եունան հիւքիւ- մէթի Մըսըր թիւճճարլարընա հաշիշ սաթտըր- մայաճազ վէ պիր թիւճճար Եունանիսթանտան ալտըղը հաշիշտէն տօլայը, «Անը Մըսրա կէթիւրէճէլիմ» տէր իսէ իսքէլլէրտէ զապթ օլունուր։ Լաքին Եունանիսթանըն Ֆրանսա հիւքիւմէթի իլէ պու կիպի պիր մուահէտէսի

օլմատըղը իշխն թիւճճարլար մալը էվվէլա տօղրու Մարսիւհայա չըգարըպ օրատան Մըսրա կէօթիւրիւյօրլար : Հէր նէ գատար հաշի թիճա-
րէթի Մըսր հիւքիւմէթի թարաֆընտան մէն
օլունմուշ իսէ տէ , թիւճճարլար լազըմ օլան
մէմուրլարա րիշվէթ հէտիւրէրէք հաշի իտ-
խալընա մուվաֆֆադ օլմագտա տըրլար :

Հաշի թիւճճարլարը Իսքէնտէրիյէ , Փօրթ
Սաիտ վէ Սուէյիտէ մէրքէզլէնմիշ տիրլէր :
Մարսիւհայա 500 , 1000 օգգա իշխն պիր թէ-
լէղրաֆ վէրիյօրլար վէ մալըն հանկը վաիօրլա
հարէքէթ էթտիլինին խապէրի թիւճճարա կէլ-
տիյի կիպի էվվէլա գօրապալնէլար (տէնիզ
պէքճիլէրի) իլէ , սանիէն գայըզճը իլէ , սալի-
սէն կէօմրիւք մէմուրլարը իլէ ուլաշըրլար : Պու
իւշ մէրքէզտէն հաշիլըսընտա ֆուրսաթը պու-
լուրլար իսէ օրալարա չըգարտըյօրլար վէ պու
մէրքէզլէրտէն տախիլէ վէ Գահիրէյէ կիրտիւ-
մէք իշխնտէ շմէնսըրֆէր մէմուրլարը էյի պիր
րօյ օյնայօրլար : Շայէտ մէմուրլարտան պիրի
հէթէր գատար րիշվէթ ալմամըշ իսէ դամմազ-
լար վէ չօգ գիյան վէրիւր : Մըսր մէմուրլարը
էօյլէ պիր մէճիտ եա պիր թափուղա կէօնիւ
էնտիրմէզլէր : Եիւզլէրճէ լիւրալար ալըրլար :

50 , 100 օգգալըդ ուֆադ թիւճճարլար իսէ
Եունան իսքէլէսինտէն տօղրու Իսքէնտէրիյէ
տաղլարընա չըգարտըրլար : Պուրալար Իսքէն-
տէրիյէյէ պիր իքի կիւն ուզադ օլուպ , պու-
րալարտան Պէտէվիլէր տէվէլէրի իլէ Իսքէն-
տէրիյէյէ վէ սաիր մահալլէրէ նագլ էտէրլէր :

Սուրէթ ի ֆիւրուխըր .-- Իսքէլէլէրտէքի պէօ-
յիւք թիւճճարլարըն միւլթէրիսի քիւլիւք
թիւճճարլար օլուպ , իսքէլէլէրտէն հաշիլի գօն-
եադ եախօտ պիրա սանտըգլարընա եախօտ
ֆըշըլար իշինէ հէրլէշտիրիպ Գահիրէյէ էն-
տիրիւրլէր : Բիւլիւք հաշիլ գաշադճըլարը իսէ
5-6 օգգա հաշիլի վիւճուտինին իշ թարա-
ֆընա սըգըճա պաղալըպ , իւզէրինտէն պօլճա
էսվապ կիլէրէք հօլճու հալինտէ կիտէրլէր :

Գաշադճըլար թօրպա պաշընա պիր ըրհալ
(20 դըշ .) իւճրէթ ալըպ կիւնտէ 1 լիւրա գա-
ղանանլար օլուր : Ֆազաթ թութուլուր իսէ 3
այ մահպուսիյէթէ եախօտ ճէգա ի նագտիյէյի
քէնտիսիւէօտէմէյէ մէճպուր տըր : Գաշադճը
հաշիլին րաիհասընը պէլլի էթմէմէք իշխն ալ-
էտտէվամ սիկարա իլէր : Հաշիլին փիյառապը
թէզ էնէր , թէզ գալգար : Էյէր Իսքէնտէրիյէ-
տէ եախօտ Փօրթ Սայիտտէ պիր իքի պին օգ-
գա թութուլուպ գապթ օլունուր իսէ իլէրի-

լէրտէ տէրհալ փահալլանըր , եօգ պէօյլէ պիր
փարթի սէլամէթ կիրէր իսէ ֆիյաթ թէնզիլ օ-
լուր , եինէ տէ 4-5 լիւրատան աշաղը տիւլմէյօր :
Պէօյիւք թիւճճարլարտան թէմիզ մալը ալան
ուֆադ սաթըճըլար անտէն 100 եախօտ 200
տիրհէմ չըգարըր վէ չըգարտըղը մըգտարտա
սաիր չէյէր գլթար վէ թօգ էտիպ պուղը
վէրտիքտէն սօնրա եինէ թօրպայա գօյարադ
պուղու վէրտիքտէն սօնրա տէրէճէ իլէ ճէն-
տէրէտէ սըգըշալըրըր վէ պունու պին պիր
եալանլար վէ հէմիլիլէրլէ թէմիզ ֆիւնօ մալ տէյու
սաթար :

Հաշիլ Մըսրըն հէր ճիհէթինտէ զարուրի
իսթիմալ օլունտուղունտան Գահիրէտէն պէտլէ
իքի էվլի Ֆէլլահ քէօյլէրինէ գատար խուսուսի
սաթան եախօտ եազան վարտըր : Պու եազանլար
քէնտի իպթիտարընա կէօրէ եազընընտա օլան
գաշապանըն թիւճճարընտան 10 եախօտ 20
տիրհէմ հաշիլ վէ պիր խալը տա հաաալն ֆիյթ
եանի (տէլի թիւթիւն) վէ պիր մըգտար տա
աուիլ ալըր (պէքմէզ կիպի պիր մատտէ) : Հա-
սան քէյֆի (տէլի թիւթիւն) ուֆադճա տօղ-
րալըպ ասէլ իլէ էյիճէ օղալար քի պու թէր-
թիպի պիր քիմսէ գօղուլարտա գօղուսընտան
նէֆրէթ էտէր : Պիր կիւն պու հալտէ գալտըգ-
տան սօնրա շու սուրէթլէ իլէրլէր : Հինտիսթան
ճէվիզինտէն օյուլմուշ չիլէսի վէ գամըշտան
եաիլմըշ մէրփօշը օլուպ կօգա նամըլլէ մա-
րուֆ օլան նէրկիլէնին պաշընը օլ ասէլլի հա-
սան քէյֆ իլէ տօլտուրուր վէ միւլթէրինին
փարասընա կէօրէ հաշիլտէն պիր մըգտար քէ-
սէր , օլ պաշըն իւզէրինէ գօր , իւզէրինէ տէ
աթէշի գօյուպ պիր իքի նէֆէս էվվէլա եա-
զան չէքէր սօնրա միւլթէրիսինէ թագաթիմ է-
տէր : Պիր գաշ հէշաշլարըն նէֆէս չէքալի
մահալ խարիճտէն կէլէն պիր քիմսէ իշխն
փէք ֆէնա գօգար : Քիպար , էֆէնտի , աղա
թագըմը իսէ , սիկարա թիւթիւնինէ գաթըպ
իլէրլէր : Գահիրէտէ էօյլէ կիզլի մահալլէր վար
տըր քի քիմսէ պիլմէզ վէ հիւքիւմէթ տախի
պիլմէզ , անճադ օլ մէրքէզլին գարա գօլլարը
պիլիւր , զաթէն օլ գարա գօլլարըն աղլըր գա-
փատըմըշ տըր , զիրա անլէրտէ հաշիլ իսթի-
մալ էտէրլէր : Պու կիզլի մահալլէր պէյ վէ փա-
շա թագըմընըն հաշիլ իսթիմալ էտէճէք մա-
հալլէրի տիր :

Տէլի թիւթիւնին Մըսրճա էն մագպուլը
Այնթապ հասան քէյֆի տիր : Տէվր ի իսթիպ-
տատտա թիւրքիանըն հէր թարաֆընտա զէրը

օլունմայրը պեղանը Այնթապի գետի օլուն-
տուղունտան, հիւրերից թիւն մէնէսինէ
գատար Այնթապ հասան քէյֆինին օգգաւը
Խնկիւի լիւրաւը 97½ դրշ. հիւսապըյէ 80 դրշ.ա
սաթըլըր խտի: Հիւրերից թիւն սօնրա թրապ-
գօն, Շամ վէ ֆարգը ճիւղէթլէրտէն կէլմէյէ
պաղաւտըղընտա Այնթապ մալը 45 դրշ.ա տիւ-
տիւ իսէ սէ, եինէ Այնթապ հասան քէյֆի պի-
րիննի տէրէճէյի թուրմադատ տըր, սէպէպի
Այնթապընքի օլ պիրլէրինտէն չօգ սէրթ օլ-
մասը տըր: Պու թիւարէթ սայէսինտէ Այն-
թապտա պաղըլար պէնկին օլմուշ տըրլար:

Հաշիչ սաթանլար սըրֆ հաշիչ սաթմագ իս-
միլէ տիւքքեան աչմաղլար: Թիւրիւն վէ
սիկարա տիւքքեանլարը աչըպ օրատա սա-
թարլար:

Հաշիչ իսթիմալ էտէնլէր ազըլճա գաթի,
գօրգազ վէ պէնիզլէրի քէսիք օլույօր: Գուվ-
վէթլի թաամ եէմէյիպ աէ հաշիչ չօգ իսթիմալ
էտէնլէրտէ պու ալամէթլէր գահիր-օլտուգտան
մատա էքսէրիսի տէլի օլույօր, լաքին գուվ-
վէթլի թաամ եէյէնլէրէ օլ գատար թէյէսիր
էթմէյօր:

Հաշիչ իսթիմալընտա գարար ուլթ ճէսէտէ
օլմայրը, քէսէյէ տաթի զիյանը վար: Պիր չօգ
րէնճպէրլէր, չօլուգ չօնուգլարընըն ըրգընը
քէսիպ հաշիչ վէրիյօրլար, վէ պունուն նէ-
թիւնէսինտէ մէյաւանա կէլէն սէֆալէթ երկըլն-
տէն պիր չօգ ալիլէլէր փէրիչան օլուպ պիր
չօգ դատընլար պիլ մէճպուրիյէ ֆահիշէլիյէ սէվգ
օլունույօրլար:

Մըսր էհալիսի պու կիւն հաշիչ իսթիմալընը
քեամիլէն թէրք էթսէ, էվվէլա Եունանիսթան
իլէ Բուսուր պէօյիւք թիւարէթտէն մահրում
գալաճադ, սանիէն պիլէրճէ լիւրալար տա-
խիւտէ գսըպ պիր չօգ սէֆալէթլէրին էօնիւ
ալընաճադ, լաքին հիւքիւմէթ նէ գատար տա
չալըչա պու թիւարէթի մէն էտէմէյէճէք, զի-
րա մէմուրիյն անա միւպթէլա օլուպ զիյատէ-
սիլէ բիլվէթճի վէ պօզուգ տըրլար:

Շունու տաթի զիւք էտէլիմ քի հաշիչի էք-
սէրիյա Իսլամլար իսթիմալ էտէրլէր: Խրիս-
թիանլար՝ կէրէք կէրլի կէրէք գարիպ իսթի-
մալ էթմէյլէր: Եիւզտէ պիր Խրիսթիան անճադ
իսթիմալ էտէր:

Հաշիչ Սուտան էհալիսի տէ իսթիմալ է-
տէր, ֆազաթ օրաւը քեամիլէն Խնկիւի հիւք-
միւ թահթընտա օլտուղունտան Սուտանա կիր-
տիրմէք փէք կիւճ տիր: Մըսր էհալիսի օգգա-

ւընը 4-5 լիւրայա իչէր իսէ Սուտանընքի 8-10
լիւրայա իչէր: Խնկիւի հիւքիւմէթի պիր քիմսէ-
նին հաշիչ սաթտըղընը թուրար իսէ, Մըսր
հիւքիւմէթի կիւպի օգգայա 12 լիւրա ճէզա ի
նազաի 3 այ մահպուրիյէթ իլէ իքթիֆա էթ-
մէյօր: Էվվէլա օլ աւտէմին գաչ երկը եախօտ
գաչ պին լիւրալըգ մալը վար իսէ ճըն գապթ
էտէր վէ սանիէն պիր տահա Սուտան թօի-
րաղընա կիրմէմէք շարթըլէ անը նէֆի էտէր:
Անըն իչիւն Սուտանտա հիւսայէլի հիւսայէսիւ չօգ
քիմսէ հաշիչ թիւարէթի էտէմէյօր իսէ տէ
եինէ թիւճճարլար օրայա կիրտիրմէքլիյին եօլը-
նը պուլույօրլար:

ՍԱԽԹԷ «ՊՈՐՏՈՒԼԸ ՊԻՂԱՏՈՍ»Ա

Բիւզանդիոնըն 5113/ւնճիւ նուսխէսինտէ
նէչը էյլէտիյինիւ պէնտի օգուլըպ զիւք էյլէ-
տիյինիւ պիրիննի չէնր վէ հալ ու քէյֆիյէթ-
լէրինի պիլմէտիյիմտէն անըն հազընտա սիւ-
քիւթ, լաքին Այնթապը օլտըղընտան Այն-
թապ հազընտա սիւքիւթ էթմէյէ գա-
լար վէրմիշ իքէն Բախիւնալանըն Օղոստ. 21
վէ նօ 34 սիւսխէսինտէ վէրիլէն ճէվապը տա օ-
գուտում: Վազըլար տալիմ իսպաթ էտիլ-
մէլի տիր:

1. Թունդ թողոքալանըպ տալա վէ տալա
թաղպիհ էտիլէճէք պիր հալ տէյիլ տիր: Հէր
աւտէմ մէզհէպի իթիգատ վէ գանըչընտա հիւրը
տէյիլ մի. Առաքելական Հայ Եկեղեցիմիւ էվ-
լատընտան պիրիսի իչիւն արղու էթտիյիմ պիր
խուսուոը, նի՞չիւն տիկէրինտէ չէչմի հազա-
րէթլէ սէյր էտէյիմ: Ֆազիլէթ արանըլըր իսէ
թաղպիհ էթմէքտէ տէյիլ, իլլա իգնա էթմէքտէ
տիր: Պէնճէ՝ հազտըղընըպ նազարէն պիր
փրօթէսթան կէօրիւնիւյօրընը, թունդ տէյիլ
տէ, նէ՞ ճինատէն իսէնիւ լութֆէն պիլտիրի-
նիւ: Էօյլէ տէյիլ իսէնիւ, կէլինիւ պիրլիքտէ
Ս. Խորան հուգուրընտա տուա էտէլիմ:

2. Սէվինիլիմ քի Մ. Թ. Գօլէճի մէզըն-
լարընտան օլտարապ, պու կիւն սըֆիթ ի րու-
հանիյէմ իլէ Այնթապ ֆախանաշարընտան պու-
լունըյօրըմ. վէ Այիքսան խօճայը օլտուգ-
ճա թանըյօրըմ: Մէօհթէրէմ վէ մուղթէտիր
խօճամըղ, հիյն ի հայաթընտա չօգ տէֆա Հայ-
Առաքելական Եկեղեցիմիւ իլէ մէշղու օլմուշ,
անըն ժառագիւրֆ վէ շարախնաշարըն կէօգտէն կէ-
չիրիպ անլէրէ տօղրու մէրադ կէօսթէրտիլ չէօյլէ

տուրսըն, վեֆաթընտան ազ էվվել պիր չայիրտ վասըթասըյլա Մայր Մաշքոցը տախի պէնտէն իսթէթմիշ իտի: Մէօհթէրէմ խօճա էր- մէնիճէ լոնլայամազ պիր քիմսէ օլտա, Զանլէրէ նա՞սըլ մէրադըլ օլապիլիր իտի: Խօճանըն էրմէնիճէ Բնագիտութիւնը վար, անլամատըղը լի- սանտա նա՞սըլ հաղտը: չայէտ պիրիսի անը թանհի՛ն էթտի իսէ, նա՞սըլ ինուսը քի, սօդ- րու թանհի՛ն էտիլմիշ տիր: Անըն ճէնաղէսի Հայիկ քիլիսէսինէ կէլտիյինտէ: Ազենալան իտատի մէքթէպի թարաֆընտան վէ ալնի մէք- թէպ մուալլիմէրինտէն Զաքէոս էֆ: Նալ- բանդեան (Մ. Թ. Գօլէճի մէղունը) «Պու սէվ- կիլիւ իւճամըղըն սլյահ թապուլթը հուգու- րընտա, քէնտինին չօգճա սէվտիյի էրմէնիճէ լիտան իլէ սէօլլէմէք իսթէրիմ» տէյէրէք մէ- գալէսինի գրաաթ էյլէտի: Գօլէճ հէյէթ ի մու- ալլիմունընտա՝ (Ամէրիգալըլարը միւսթէնա թուլթարաք) հիշ պիր ֆէրա հօգ քի էրմէնիճէ պիլիպ գօնուչմասըն: Մէքթէպին լիսանը թիւրքէ օլտըղընտան, թիւրքէ գօնուչմազ ումումի տիր: սէնէ գարֆընտա հայախօսար էքսիք օլմամըլ աըր: Տիւն՝ Ուրբաթ կիւնիւ Սրբազան Կաթողիկոս հազրէթլէրինի իսթիգալա իչիւն, չէհրիմիզին մէչհուր Հայ Բող. տօգթօրլա- րընտան իքիսի վէ իքի պատուելիլէլի տա- իի հաղըր իտիլէր: անլէր իլէ օլտան միւ- սանէպէ տալմա էրմէնիճէ լիսան իլէ օլտու, վէ Տօգթ. Հապիպ էֆ: Նաղարեան իլք տէֆա կէլմիշ օլաըղընտան, վեհ. Կաթողիկոս՝ անըն իլէ էրմէնիճէ գօնուչապիլտիյի իչիւն սէվիտի: Սէվիտիիդ քի Փրօթէսթան մէքթէպլէրինտէ հայախօսութիւն տաիր օլան արղու պիզիմ մէքթէպլէրինքինտէն կէրի տէյիլ տիր: Գա- վիէն իւմիտ տախի էտէրիմ քի պիր նէսլ սօն- րա Այնթապ էրմէնիլէրի քեոմիլէն հայախօս օլաճագ աըրլար:

3. Այնթապըն քիւրրէ ի հալտընտա զանն էտէրսէն հայութիւն թէամմիւմ էթմիշ վէ ու- մում էրմէնիլէր միւթթէհիտ տիրլէր: Անլէր թիճարէթտէ, վաթան իչիւն օլան պիլճիւմլէ հալ ու քէյֆիլէթլէրտէ, զիյաֆէթ վէ տիւ- յիւնլէրտէ պիր օլուպ, անլէրի անճագ քիլի- սալարընտա այրըլմըլ պուլուրտըն: Ատանա վէ Անթաքիա վազըսարնտա պիր չօգ ֆէտաքեար զէվաթըն 2,000 լ. 0. կիպի էթտիքլէրի իա- նէյէ, Փրօթէսթան պիրատէլլէր տախի 6-700 լիրա կիպի իանէ ֆաղա օլարադ իլավէ էյլէ- տիլէր: վէ պու կիւն ճէմիլէթիմիզ ումումէն վէր-

մէյէ ալըլմըլ տըրլար: Հայ Բող. լարըն Միտքիւն մէճլիպլէրինտէ հաղըր պուլընմալը սէվտիյիմտէն, հէր գալ տէֆա պուլուրնմուշ իսէմ անտէ Այնթապ քիլիսէլէրինին չօգ վէրտիյինի իչիլմիշիւմ: Գօ- լէճ պու խուսուստա տախի քէնտի ֆարղընը հալմըլ իտիյինէ հիշ պիր չիւպհէ հօգ տըր: Վէրմէք հազիզի Քրիսթիյան գալպինին իչի տիր: սախթէ օլապիլիր էյէր նիչանկեհաճը՝ չէրէֆ իսէ, Գօլէճ՝ քէնտի տինի թալլիմինտէ պու խուսուսը տալմա թէյիտ էթմիշ վէ չէհ- րիմիզին էմր ի թալլիմինտէ, իլք ուղղութիւնը քէնտի վէրմիշ օլտըղընտան պու խուսուստա տախի թէպիւք օլունուր:

Տօգթ. Նազգաչեան էֆ. նին տէտիյի կիպի «Զօղլարըն հիւրմէթինէ մաղհար օլմուշ պիր զաթըն մէղարը իւղէրինտէ տուրուպ հազա- րէթ էթմէք...» սօղորու տէյիլ տիր:

ՎԱՀԱՆ ՔՆՅ. Գ. ԿԻՆՏԱԼԵԱՆ

Այնթապ

ՏԻՆԻ

ՐՈՒՀՈՒՆ ՎԱՍԸԹԱԼԱՐԸ

«Վէ Բապպ պուլուլթտա նաղիլ օլուպ անըն իլէ միւքեալէմէ էյլէտի, վէ անըն իւղէրինտէ օլան Բուհտան ալըպ ելէթմիշ իսթիյարլարըն իւղէրինէ գօյտու:» (Ատատ. 11, 25)

Ալլահ նիչէ տէֆա պանա պուլուլթտա, հա- նի իլհամ վէրմէսի մէմուլ օլունմայան վասը- թալարլա սէօլլէր: Բէտէր սաաթը պէնիմ ի- չիւն միւլազաթ զէմանը օլուր, վէ թապիա- թըն սիւքիւնէթի սէմա նաղմէլլէրի իլէ սօլար: Պէնի պուլուլթ իհաթա էտինճէ, օ պէնի պի- րատէլլէրիմին կէօզիւնտէն սէթր էթտի վէ րուհումտա պէն հալիալընըզ գալտըմ տէյու զանն էտէրիմ: Հազիպաթ ը հալ իսէ թամմ պու- նըն աքսի օլուր: Պուլուլթ՝ էվվէլա պէնիմ րու- հումա սէլամէթ վէ սիւքիւն պախշ էտէր, վէ սօնրա պու սէլամէթի ալըպ անըր ըէֆիզլէրիմէ թէվզի էտէր: Պէն պուլուլթտան կէլալիմտէ պիլիլիմ քի պէն վէ հանըմաա պուլուլթան պիրատէլլէրիմ ալնի եիւքիւ թալըմագտա իզ: Կիւնէլ զիյասընտա օլտուղոնտան զիյատէ պուլուլթ ալթընտա պիրատէլլէրիմիզէ եազըն վարըլըզ: Մանէվի պուլուլթ էլէքթրիք նաղլ էտէն պիր վասըթա տըր:

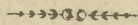
Է՛յ Իպն իւլ ինսան, սէնին խաչըն ինսան- լարը պիր գարտալըղա րապթ էտէն պիր վասը- թա օլտուն: Սէնին պուլուլթըն ալթընտա սէնին Բուհըն իլէ պէչէրիլէթ իթթիֆագ էյլէսին:

Ելեմիէր սըրըը իւէ միւթթէհիտ օլալըմ: Պիզ մուվաֆֆադիյէթատ վէ մէսէրրէթատ իթթիֆադ էտէմէտիք, պիզի սէնին խաչընտա պիրլէշտիր: Միւզայազա պուլուլթուռտան, չէհիտլիք ֆուրուռնուտան կէչէքքէն՝ Րուհըն պիզի պէշէրիյէթէ հազըն կէթիրսին: Վէ պուլուլթալթընտա պանա վէրիլէն Րուհըն՝ պիւթիւն պէշէրիյէթին Րուհը օլսուն:

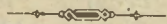
Ճ. ՄԻԹԱՍԸՆ

ՀԱԳԻԳԻ ՍԱՍՏԵԹ

Վար նիյէ սարայլար քի անլէրտէ սաքին օլանլար քէնտի հայաթլարընտան մէմնուն օլմայարադ, «Նի՞չին հայաթ պէօյլէ պօշ վէ մանաըզ տըր, վէ պիզէ թէլէզզիւզ էտէճէք էյի պիր շէյ պախշ էտիլմէմիշ տիր», տէյու մէյուսանէ թէլէքքի էտէրլէր: Վէ լաքին էօթէտէ վար էօյլէ ֆադիր գուլիպէլէր տախի քի անլէրտէ սաքին օլանլար, մուհապպէթին քէնտիլէր իչին զանի վէ տիւքէնմէզ պէրէքէթլէր թէտարիք էթմիշ օլտուզու իչին տախի մէմնուն վէ շաքիր տիրլէր:

Կէօթէ 30 սիննինտէ իքէն քէնտի հայաթ մէսլէյինէ տաիր վէրտիյի պիր դարարտա շէօյլէ տէյօր, «Պէն արթըզ հայաթըմը եարը պուշուզ եաշամայաճաղըմ, տնճադ անըն թէմամիյէթինի վէ ճիւմլէ հիւսնիւնիւ պիրտէն եաշամաղա չալըշաճաղըմ:»

«Իլահլար ինսանա էօյլէ պիր իպթիտար պախշ էթմիլլէր քի օ իսթէրտէ աալ չէրր տէնիլէն աւգուպէթլէրին հիչ պիրինէ տիւշմէյէրէք եաշայապլիլիր: Իմտի առէմին քէօթիւ օլմասընը իսթէմէյէն իլահլար, անըն հայաթընըն քէօթիւ օլմասընը նա՞սըլ իսթէյէպլիլլէր:»

ՄԱՐԳՍ ԱՎՐԵՂԻՈՍ

«Քէտէր մէսէրրէթ կիպի հաշմէթլի վէ թէմքինլի պիր գուվլէթ, Րուհու թէսքին էտէն, թաթհիր էտէն, թէրֆի էտէն վէ հիւրր էտէն պիր գուվլէթ օլմալը, ուֆադ տէֆէք աղրըլարը ունուլթուռուպ, գալպտէ պէօյլէք վէ տէրին ֆիքրլէր, իլա նիհայէ տէվամ էտէն ֆիքրլէր ույանտըրմալը տըր:»

ՕՊՐԻ ՏԸ ՎԷՐ

ԿԻՐԱԿԻ ՄԷՔԹԷՊԻ ԻԹԹԻՀԱՏԸՆԸՆ 7ՆՃԻ ԻՃԹԻՄԱԸ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

2.

Յնճի. Րեալի գապուշխար վի գիյնէրլէր:

Իշպու իճթիմատա շայան ը զիքը խուսուսլարտան պիրիտի տախի, Րէսմի գապուլ վէ խուսուսի զիյնէթլէր իտիլէր: Ձուրիիսէ այադ պասար պասմալ, կէօքսլէրինտէ ալամէթ ի ֆարիգէսի օլան տօսթլար թարաֆընտան իսթիգալ էտիլիպ, քէմալ ը լէթաֆէթ վէ մուհապպէթլի թէպէսսիւմ իլէ իսմլէրին դայտ էտիլտիյի մահալա իրշատ, վէ օրատան միւս սաֆիրխանէլէրինէ իրալ էտիլտիլէր: Պու իպթիտա թէշրիֆաթ իչինի եափանլար արասընտա չօպանլար, փրօֆէսօրլար վէ պիր չօք կէնճ խանըմ վէ էֆէնտիլէր պուլուռնույօր իտի:

Յուլիս 8 էօյլէտէն սօնրա պիւթիւն գօնֆէրանս ճէմիի ազալարըլէ, չէհրին դարպընտա քիւլն միլիտօնէր Միսիս Րէյթըր Պօթմէնին եազլըղընա տալէթ էտիլիպ, պիր թարաֆտան կէնճ պըզլարըն աճաիպ նաղմէլէրի, տիկէր թարաֆտան կէնճ օղանլարըն օրքէսթրասընըն նէվա նէվ մագամլարը, եազլըղըն իչինտէ պուլուռնան վասի օրմանըն միւլթէյէմ աղաճլարընըն հիւսնիւ հէր թարաֆը սարմըլ օլան հէզարէն չիչէքլէրին բաիհա վէ հիւսնիւ, էվ սահիպի խաթունըն պի հիսապ սէրվէթինէ Րաղմէն փէք սասէ պիր լիպաս, խօշ պիր թէպէսսիւմ վէ միւթէվազը պիր Րուհ իլէ ճիւմլէյի իսթիգալ էտիլ, հէր թարաֆտան միւս սաֆիրլէրէ նէվա նէվ շուրուպ, լէմնատ, չայ, սիւտ, գահվէ, չօքօլատ, եէտի սէքիզ ճինս քէյք վէ էնվա ի լէզալիլին թէվզի գօնֆէրանսըն իճթիմալարընա փէք կիւզէլ պիր մուգատտէմէ օլտուլար: Տալէթ էտիլտիյիմիլ մահալ վէ պինա օլ մահալ վէ պինա տըր քի օ պիր վազըթ մէշհուր մուսիգար Վալնէրին միւլքի օլտըզտան մատա, պիր սէնէ մուգատտէմ տախի Ալմանիա իմփէրաթօրու Վիլնէլմի գապուլ վէ պիր հաֆթա գատար անըն իգամէթինէ թախսիս էտիլմիշ իտի: Տէյօրլար իտի քի, միւմաիլէյհա Միսիս Ր. Պօթմէն իմփէրաթօրու էվլինէ գապուլ էթտիյինտէ տախի պու կիպի պիր սասէ լիպաս կիլմիշ իտի:

Անտէն սօնրա պիր կէճէ չէհր էմինի ումում գօնֆէրանսա թօնհալիտէ Րէսմի պիր խօշամէտի վէրիպ գօնֆէրանս թարաֆընտան տախի ճէվապլար իրատ էտիլտի: Պիւթիւն չէհր՝

ազաւարա հէր լազըմ օլան հիւրմէթի հափ-
մագտա ապա դուսուր էթմէյօր իտի: Ղազէ-
թաւար պիւր չօգ սիւթուշար թախտիւ էթտի-
լէր:

Գօնֆէրանա էսնաւընտա պիւր կիւն Ամէ-
րիգալը Մր. Վարըն ճէմիի էճնէպի տիյարտան
կէլէն միսիօնէրլէրէ շէհրին. էն միւզէյլէն վէ
մութանթան հօթէլինտէ պիւր տալէթ վէրիպ.
անլէրի օրատա թալթիֆ էթտի: Նիհայէթ ի
խըտմէթտէ միւմաիլէյն այաղա գալգըպ, փէք
միւհէսիթ պիւր բուհ իլէ վէ կէօզլէրինտէն
կէօզ հաշլարը աղըտարազ, «էյ Բապպըն իշ-
ճիլէրի, Բապպ սիզի միւպարէլլէսին վէ իշի-
նիզտէ մուամմէր օլաւընըզ» տէյէ պիւր գաշ
սէօզ սէօլլէյիպ օթուրտու:

Պու նէվ պիւրիքինթիլէր գօնֆէրանա ազա-
ւարընա նէյէ վէ պիւրպիւրի իլէ ալագա իշիւն
պիւր ֆուրսաթ վէրիյօր իտիլէր:

4իւնճի. Գաւաւ ճիւնի:

Կիրակի մէքթէպի տիւնեանըն մէքթէպի
օլմուշ տըր: Անըն 30,000,000 ազասը վար
տըր: Պինապէրին պու կիպի ազիմ պիւր օր-
տունուն —տիւնեատա էն պէօյիւք օրատունն—
քէնտինէ մախսուս խատէմէ վէ սալիւր լէվազը-
մաթը վար տըր: Իշպու իճթիմատա պիւր պէլլի
իշ տախի ումումի մասրաֆ իշիւն փարա թէ-
տարիք էթմէք, սէր քեթաթիպին լիսանընճա
«Մաքինայը եիւրիւթմէք իշիւն քէօմիւր պուլ-
մագ» իտի:

Պու արատա Մր. Լօրէնն այաղա գալգըպ,
պիւր գաշ տագիգէ զարֆընտա պիւրիւն տիւն-
եայը կէօզ էօնիւնէ կէթիւրիպ, լաթիֆէլէր,
խօշ քէլամլար իլէ հէր պիւր ֆէրտի մասրաֆա
իշթիւրաքա տալէթ էյլէտի: Մաթպու գարթլար
տաղըտըլը: Պիւր սաաթ ոօնրա նէթիճէ մինպէր-
տէն իլան էտիլիյօր իտի: 175,000 տալէր (35,000
Ինկ. լիւրաւը) մասրաֆա գարշըլը օլարազ հէման
օրատա 110,000 տալէր վառ հալընտա ճէմ է-
տիլտի: 2 տալէրտէն 45,000է գատար վէրէյլէր
օլաուլար: Ինկիլիզլէր Հինտիսթան իշիւն քէսէ-
լէրինի պօշալտըյօր իտիլէր: Իսլամիյէթ տիւն-
եաւընտա օլան իշ իշիւն պօլպօլ վէրիլմէքտէ
իտի: Սիւպեանըն Ինճիլէ կէթիւրիլմէսի մէ-
սէլէսի վէրիլէն փարատան իսթիլալ էտէրէյ
թագաթիւր էտիլէն պիւր մէսէլէ օլմուշ տըր:

Լաքին կէօրիւնիյօր քի գօմիթէ պու գա-
տարը իլէ աւյմատը: Իքինճի պիւր իճթիմատա
վէր. Ֆ. Պ. Մայր մէսէլէյի էլէ ալըպ, «կէ-
չէնքի իճթիմատա իշին իպգասը իշիւն վէր-

տինիլ» տէյէ իրատը քէլամ էտիպ, պէթէք-
րար քարթլար տաղըթտըլար: Պու աէֆա նէ-
թիճէ 15,000 տալէր (3,000Ինկ.լիւր.) օլաու: Տէմէք
օլույօր քի ինթիյաճըն 5/7նճիսի գափատըլը:
Պէօյիւք մէմուլ վար տըր քի պու փարատան
թիւրքիա տախի իսթիֆատէ էտիպ տիյարը-
մըզ իշիւն պիւր ումումի քեթիպ ինթիսապ
էտիլէճէք տիւր: Պու պապաէ Մր. Մաքնօթը-
նըն զայրէթի շայանը թագաթիւր վէ մէտհ տիւր:
5իւնճի. Կիւ. մեթիպի սեթիլիսի:

Պինանըն ալթ գաթը իշպու սէրկիյէ թախ-
սիա էտիլմիշ օլուպ, մահիր պիւր էլ անը թէր-
թիպ վէ թանղըմ էթմիշ կէօրիւնիյօր իտի:
Ֆիւլապը մէրապըսը օլան պիւր ֆէրտ իշիւն
պիւր սէնէ թէֆթիշ էտէճէք քէրէսթէ վար իտի:
Կիւր. մէքթէպինէ վէ թալիմի սիւպեանա ախտ
պիւրիսապ քիթապլար, նէվա նէվ խարիթա-
ւար. իշքիյէ տախի պիւր չօգ իսթաթիսթիլէր,
հէր պիւր տիյարըն ուսուլլարընը կէօսթէրէն
րէսմ, քիթապ, խարիթա վէ փլանլար,
ֆարգըլ սինն վէ մալիւմաթ սահիպի օլանլար
իշիւն թէտարիք էտիլմիշ տէրալէր, պիւր սէօզ
իլէ պիւրիւն տիւնեանըն Կիրակի մէքթէպինի
կէօսթէրէն շէյլէր օրայա սըրա իլէ գօնուլ-
մուշ իտի: Պիւր քէօչէտէ պիւրիմ պիւրալէ տէրս
քիթապըմըզ տախի պուլտուլմ: Գիթապըմըզ
տախի տիյար վէ գալմըմըզա պէնգէյօր իտի:

Հէր կիւն եիւզլէրճէ քիմսէլէր պու սէր-
կիյէ կիտիպ, օրատա թէհարթիյաթ իճրա է-
տիյօրլար իտի: Լաքին հայֆա՝ քի վաղըթ օլ
գատար տար վէ փրօղըմ օլ գատար սըգըշ-
տըրըլմըշ իտի քի, չօզլար «նէ հափաճաղըմըզ
շալըմըլըզ» տէյէ մըրըլտանըյօրլար իտի:
Սէրկի քէնտիսի հատտը գաթընտա պիւր մէք-
թէպ իտի: Չօճուղա Գիթապը Մուգատտէսի
թալիմ էթմէք իշիւն էօլլէ հօլլար քէչֆ էտիլ-
միշ վէ օրատա կէօսթէրիլիյօր իտի քի աալմ
պու տախիլէտէ աթըլան թէրագըզ ատըմլարընա
միւթէհայյի օլմամագ էտմէյօր իտի:

Կիւր. մէքթէպի իլմ, սէնաաթ, թալիմ ու
թէրպիյէ տախիլէսինտէ, աթըլան հէր պիւր ա-
տըմտան իսթիֆատէ էթմէյի քէնտինէ պիւր
տիւնթուր տէյէ իթթիսապ էտէրէք աարը հա-
ղըր իլէ պէօյիւքն պիւր թէչթիլաթը տինիյէ
վէ թալիմիյէ շէքիլիսի ալմըշ տըր:

8. Ե. ԳՈՒՆՑԱԳՃԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

«Բաղնիսման» ցրմ քեճրիգէսի

ԼՕՆՏՐԱ ՏԻԼԵՆՃԻԼԵՐԻ

ԱՆՅՕՆՍ ԳՈՒՐԼԵՆՏՐ

5.

«Ագչամլար խայր օլտուն», տէտի կէնճ պիր ազ տահա եագլաշարագ, լաքին հարաքէթլէ-րինտէ պիր ազ թէրէտտիւտ կէօրիւնմէքտէ վէ եարամազըդ եափար իքէն թուլուլան պիր չօճուգ կիպի թէպէսսիւմ էթմէքտէ իտի:

Մէզպուրէ հազիգաթը թէմամէն անլայրալ ալտանմըլ օլտուղունու կէօրտիւքտէ հիտտէ-թինտէն հիչ պիր սէօզ սէօլէյէմէլ օլտու: Կէնճ՝ մէզպուրէնին տիլպէր սիմասընտա հիտ-տէթ տալղալարընր միւշահէտէ էտէրէք թէք-լիֆսիդ պիր հարաքէթ իլէ էլինի ուզաթտը վէ «Թեհսաիւփ ետէրիւմ, պիլմէյօր իտիմ քի...» տէտի, լաքին տէվամ էտէմէտի գիրա մէզպուրէ պաշընր պիր թարաֆա չէվիլտի իսէ տէ ելինէ կէօգիւնիւն գույրուղու իլէ անա պագմագտա իտի: Կէնճին կէօրիւնիւշիւ զայէթ էնտամը վէ քիպար իտի իսէ տէ, տիւնքի սատագա վէրտիյի սէրսէրինին պիրիսի օլտուղունու տէրիաթըր էթտիքէ քէնտիսինի զապթ էտէմէյօր իտի:

Կէնճ՝ տէվամ էտէրէք, «Միննէթտարըղըմը կէօթէրմէք իչիւն պէօլլէ եալիմաղա մէճպուր օլտում, նէ եագտըղըմը հագիգաթէն հիսս էտիյօր իտիմ: Նի՛չիւն տիւնքի եափտըղընը նէճիպ ամէլինիդ մէճհուլ գալսըն: Նի՛չիւն պու կիւզէլ, րազիգ վէ ալիճէնապ հիսս ի մէրհա-մէթինիդ հագընտա եագմայայըմ: Րէճա էտէ-րիմ, Միս Մարլինկ, պանա տարըմայըն, պունտան մէմնուն օլմայաճաղընըդ նա՛սըլ հիւքմ էտէպիլիլ իտիմ», տէտի:

Ագթրէս կէօլլէրինի տէօնտէրիպ միւլէլի-ֆին եիւզիւնէ պագարագ, «Լաքին պէն հագի-գաթէն մէմնուն օլտում», տէյու նիտա էթտի, «Պէնիմ սալ ճանրմը սըգան խուսուս», պէնի ալ-տաթմըլ օլտուղունուգու պիլտիյինիդ հալտէ, պէօլլէ թէպէսսիւմ էտէրէք տուրմանըդ տըր:» Օ անտէ Մր. Լինին սիմասընտա սաատէթ ալամէթի միւշահէտէ օլունուպ եանընտաքի գօլթուք սանտալիասընա օթուրտու: Էլտի-վէնլէրինի չըգարըպ հասրէթ իլէ փարլայան կէօլլէրինի մէրգումէյէ թէվճի հլէտի:

Միս Մարլինկ, «էյէր մագսէտինինիլին նէ օլտուղունու պանա սէօլլէրսէնիդ սիլէ պիր չայ իչիրմէյի վատ էտէրիմ: Նի՛չիւն պիր տի-լէնճի գըյաֆէթինէ կիլմիլ իտինիդ», տէտի:

«Սիլին պիր տիլէնճի գարը օլմագտան մագ-սէտինիդ նէ իտի իսէ, պէնիմ տէ մագսէտիմ ալիլ իտի: Պէն տէ զագէթամա ճալիպ պիր մէգալէ մատտէսի պուլմագ իչիւն չըգտըմ:» Օ էանաաէ խատէմէ գըդ, չայ թագըմընր մա-սանըն իւզէրինէ գօյուպ տըյարը չըգտը:

Միս Մարլինկ գալարը չաթըլմըլ օլարագ, «Օլ զէվալը աատէմէ պիր էյիլիք էթմիլ օլմագ սաատէթ ի տէրունիսինի հիսս էտիյօր իտիմ, սիլ պունու մահվ էթտինիլ», տէտի: «Ֆտ-գաթ պու ճիհէթտէն էնտիչէ էթմէյինիդ, վի-րա օլ վէրտիյինիդ իքի լիւրա, հագիգաթէն պիր պիլարէյի սէվիլտիլտի: Էվէ սօղրու գօ-շար իքէն պիր ֆագիլէր րաթ կէլիպ անա վէրտիմ վէ, Միս Մարլինկ սէլամ էտէր՝ տէ-տիմ: Զէվալը աատէմ, պէնի եա տէլի եա խըրսըզ գանն էթտի:» տէտի վէ լաթիֆ պիր փէրաէ իլէ «Մատամ, սօղրուտու թայմզ գը-լըսընտա գանէփա իւզէրինտէ պէնի օ գատար միւլքէմմէլ ալտաթտընը քի, պունուն ինթի-գամընր ալմագ իսթէտիմ: Շիմտի իսէ իւզէ-րիմաէքի պու գարիֆ գըյաֆէթէ պագմայընը, ելինէ պէնի օլ ֆագիլ սէրսէրի եէրինէ գօյուպ, անա նասըլ նէճիպ մուամէլէ էթտինիդսէ պա-նա տա էօլլէ մուամէլէ էտինիլ:» տէտի:

Միս Մարլինկ ճէվապէն տուտագլարընտա լաթիֆ պիր թէպէսսիւմ, կէօլլէրինտէ մու-հապպէթ շէօլլէրի լէման օլարագ կէնճէ աթֆը Նիկեաէ էյլէտի վէ «Պիր չայ տահա իս-թէ՛րմիսինիդ», տէտի:

Ս Օ Ն

ԵՆՆԻ ՊԻՐ ՔԻԹԱՊ

Եագընլարտա Մր. Կուտսէլ՝ «Շահիրտ վէ անըն խըտմէթինէ տաիր տէրսլէր» սէրլէվհա-սըլա պիր քիթապճըդ նէշր էյլէտի: Քիթապ գըթաճա քիւչիւք իսէ տէ նէվինտէ եէկեանէ օլտըղընտան քիլիսալարըմըղըն, Կիրակի մէք-թէպլէրիմիլին, կէնճէր շիրքէթլէրինին վէ սաիր բուհանի իթթիհատլարըմըղըն տիգ-գաթընը անա տալէթ էթմէք իսթէյօրուլ: Քի-թապ՝ Ինճիլլէրի քիւլլիյէն եէնի օլան պիր ուսուլտա միւթալաա էթմէք իւզըն թէրթիպ էտիլմիլ տիր: Պիւթիւն քիթապ օն իքի հաֆ-թալըգ տէրսի հալի օլուպ հէր կիւն իչիւն պիր սահիֆէ թախսիս էտիլմիլ, վէ եէտինճի կիւնտէ կէչմիլ ալթը կիւնլէրտէ միւթալաա էտիլէն խուսուլարըն պիր թէքէրրիւր վէ խիւ-

լապար գծնուլմուշ տըր: Պու ճիհէթլէ ու-
ֆազ սընֆլարտա Բիթապը Շէրիֆ միւթա-
լապար իչին փէք միւնասիպ տիր: Պունտան
մատա պու քիթապ՝ միւթալաա էյլէյէն քիմէյէ
մալիւմաթ իչնազ էյլէմէքտէն իսէ, սուալլար
իլէ վէ միւնասիպ տէլալէթ իլէ մատտէյի՝ միւ-
թալաա էտէնին քէնտիսինին կէօրմէսինէ կար-
տըմ էտէր: Պազը սուալլարա թահրիրէն վէ
զըսա ճէվապ հազմազ իճապ էթտիլինտէն օ
մագսէտ իլէ քիթապըն սահիֆէլէրինտէ կէնիշ
տէրքէնար գծնուլմուշ տըր: Պու սօն սէնէլէր-
տէ արամըզտա բուհանի քիթապլար օգոււմագ-
լըզա չօգ արզու ույանմըշ տըր, վէ պու չօգ
թահան էտիլէճէք պիր չէյ տիր: Փագաթ
գօրգարըզ քի Բիթապը Շէրիֆի՝ օլաղը հալ-
տէ վէ սաֆի պիր ֆիքր իլէ միւթալաա էթմէք
խուսուսուստա հալա փէք կէրիտէյիզ: Ասըլ
օգոււնուլաճագ քիթապ՝ Բիթապը Շէրիֆ տիր:
Պիզտէ իսէ նիչէ միւմիլէր վէ պէլքի տէ վաիզ
եա տէրս խօճալարըմըզ պիլէ Բիթապը Շէրիֆ
հազըլնէս օգոււմաղը սէվէրլէր, ամմա հալա
Բիթապը Շէրիֆ օգոււմաղը պիլմէզլէր: Մր.
Կուտսէլին քիթապը իշթէ պու պապտէ կէնի
պիր չէվզ ույանտըրմագ իւզրէ թէրթիպ էտիլ-
միշ տիր: Պիզ գօլէճիմիզտէ պու քիթապը
գուլլանտըզ, վէ չօգ իսթիֆատէ էթտիք: Անը
կէրէք չախսէն վէ կէրէք սընֆ հալինտէ Բի-
թապը Շէրիֆ միւթալաա էթմէք իսթէյէն հէր
քէսէ ճիտտէն թավսիյէ էտէրիզ, վէ արզու
էտէրիզ քի Մր. Կուտսէլ պու ուսուլտա Բի-
թապը Շէրիֆի միւթալաա էթմէք իւզրէ պաշ-
գա քիթապլար տա թէրթիպ վէ նէշը էյլէսին:

Այնրապ

ԼՈՒԹՖԻ ԼԵԻՈՆԵԱՆ

ՊՐՈԽԱ ԳԱՒԱՌԱԿ. ԺՈՂՈՎՆՈՐԸ

ՍԷՆԵՎԼԻ ԻՃԹԻՄԱԸ

Պրուսա Գաւառական Ժողովը պու սէնէ
ձէրրահտա Օգոստոս 20-տէ ագտը իճթիմա է-
տիպ միւզաքէրաթը 21/2 կիւն տէվամ էթմիշ
տիր: Իշպու մէճլիսաէ աթիոտէքի զէվաթ ըէս-
մէն հազըր պուլունմուշ իտիլէր: Մր. Բալըն՝
Իսթանպուլ միսիօնէրլէրի թարաֆընտան, Վեր.
Կ. Ատանալեան, Պատ. Թօրոս Բէնտիկեան,
Ստեփան Տինկիլեան՝ Պրուսատան, Պատ. Յ.
Գառնիկեան վէ Յովհաննէս էֆ. Զիլինկիրեան՝
Ենիճէտէն, Յակոբ էֆ. Աղեքսանդրեան վէ
Յակոբ էֆ. Զիւմբիւտեան՝ ձէրրահտան, Սա-
մուէլ էֆ. Աղեքսանդրեան՝ Պալքէսիտէն:

Պիր սէնէ միւտտէթլէ Վեր. Կ. Ատանալ-
եան՝ Րէիս վէ Ս. Տինկիլեան քեաթիպ ինթի-
խապ օլունտուլար: Մէճլիս աթիտէքի մէսէ-
լէլէրլէ իշթիզալ էթտի:

1. Վիլայէթին վաիզսիզ ճէմաթլարընա
եանի Պալը Բէսիք, Պանտրմա, Միխալըճ,
Սէօլէօզ, Մուրատչայ, Կէօլտաղ, Գարաղաճ
վէ Չալկարայա մուալէնէթ էտիպ վաիզ կէօն-
տէրմէք մէսէլէսի՝ միւզաքէրէ օլունտուլտան
սօնրա, զիյրտէ պէյան օլունտան Զինճի վէ
Յինճիւ մէսէլէլէր թէսվիյէ օլունուպ տա տա-
հա ամէլի վասըթալարա թէչէպպիւս էտէպի-
լէնէ գատար մէճլիս՝ շիմտիլիք էլինտէ պու-
լունտան վէսալթ վէ վաղլար իլէ անլէրի թէչ-
վիզ էթմէյէ գարար վէրմիշ տիր: Պու մագ-
սէտի թէմին էթմէք իչին տախի աթիտէքի
նօղթալար թահթը գարարա ալընմըշ տըրլար:
(ա) Վեր. Ապահաթեանտան վիլայէթիմիզ
ինճիլի պիր զիյարէթտէ պուլունմասընը ըրճա
էթմէք, (բ) ձէրրահ վաիզի Յակոբ էֆ. Ա-
ղեքսանդրեանըն միւնասիպ պիր արգատաչլա
Պրուսանըն զարպ թարաֆընտա պուլունտան
Պալքէսիք, Պանտրմա, Միխալըճ վէ Սէօլէօ-
զի զիյարէթ էթմէսի: (գ) Ենիճէտէ վէ Պիլէ-
ճիք վաիզլէրի Պատ. Յ. Գառնիկեան վէ Պատ. Յ.
Զայկազըն չարգ թարաֆտա պուլունտան
Կէօլտաղ, Մուրատչայ, Գարաղաճ վէ Չալկա-
րայը զիյարէթ էթմէսի: (դ) Իշպու վիյարէթ-
լէր իչին օլաճագ սէյյահաթ մէսարիֆաթընըն,
վիլայէթին պիւթիւն քիլիսա վէ ճէմաթլա-
րընտա սէնէտէ իքի տէֆա գծնուլաճագ թա-
պագ հասըլաթընտան թէսվիյէ օլունմասը:

2. Պրուսա Միսիօնարը Մր. Մաքնօթըն
Պաղչէճիք մէքթէպիլնէ միւտիր թային օլուն-
տուլունտան, կէրինէ պիր պաշպասընըն կէօն-
տէրիմէսի Իսթանպուլ Միսիօնէրլէրինտէն
ըրճա օլունմասը գարարկիր օլմուշ տըր:

3. Միսիօնէրլէր իլէ միւթէրէքէն չալըշ-
մագ մէսէլէսինի, խուսուսի պիր մէքթուպ
վէ հէյէթ վասըթասըլա Իսթանպուլ Միսիօ-
նէրլէրինէ թագտիմ էտիպ թէսվիյէ էթմէք
գարարկիր օլմուշ տըր:

4. Կիրակի մէքթէպլէրինին թէրազգիսի վէ
Կ. Խ. չիւքէթիլինին թէչվիլի իչին լաղըմ կէ-
լէն թէլլիլնաթը էհալիյէ եափմագ իչին Գո-
ծաղիւ Ժողով մէմուր գըլընմըշ տըր:

5. ձէրրահ ճէմաթընըն Ենիճէտէն այ-
րըլըպ այրը պիր քիլիսէ թէչքիլ էթմէք ար-
զուսընտա պուլունմալարը թասվիլ օլունուպ

լազրմ կէլէն վասըթալարը իթթիխազ էթմէսի իչիւն Միոսթիւնն Գործադիր Ժողովրդա թաւ- սիյէ էթմէսի թահթը դարարա ալմը սըր :

6. Ճէրրահ քիլիսասընըն ինչասը էմրինտէ իանէ թօփլանմասը իչիւն , պինայա պաչլանըն- ճա պիր չէհաստէթնամէ վէրիլմէսի , էհալինին արզուսը մուճէպինճէ դարարկիր օլմուչ սըր :

7. Գաւառահան Ժողովրդ կէլէճէք սէնէ Պրուսատա իճթիմա էթմէսի դարարկիր օլմուչ սըր :

8. Կէլէճէ սէնէ մուվադգաթէն դապուլ օ- լունան նիզամնամէսին թասիհի կէլէճէք սէ- նէյէ թէլիւր օլունմուչ սըր :

Կէլէճէք իճթիմա գատար իչլէմէք շար- թըլա , րէյիս , քեսթիպ , Պատ . Բէնտիկեան վէ Պատ . Յ . Աղեքսանդրեան Գործադիր Ժո- ղով ազասը ինթիխապ օլունտուլար : Բիլիսա րափօրլարը օգունտուլար : Մէճլիս՝ Կէրիլէրին միւսաֆիրիլէրվէրլիլնտէն թէլէքթիւր էտէրէք պիր բուհանի խըզմէթլէ միւզաքէրաթընա նի- հայէթ վէրմիլ տիր : Մէճլիսին տէվամը միւտ- տէթիւնճէ հէր ազլամ Ճէրրահտա ումումի տուա մէճլիսլէրի օլուպ կիրակի կիւնիւ տէ հաղոր- դարիւն խըզմէթի իճրա օլունմուչ սըր : Կի- րակի կիւնիւ Եէսիճէ վէ Ճէրրահտա վիլայէթին ինճիլի իչլէրի իչիւն 168 . ղըլ . 25 փըյ . թապագ հասըլաթը օլմուչ սըր :

Բեռթիպ՝

Ս. ՏԻՆԿԻԼԵԱՆ
Պրուսա

ԳԱՍԹԷՄՈՒՆԻՏԷՆ

Իսմայիլ-Հագգը նամ պիր խօճա Պոյ- Ապատտա քիւրսիւ ի խիթապէթտէ տէր քի «է՛յ Իսլամլար , Խրիսթիանլար իլէ ախլ ու իթա էթմէյին , զիրա պիզտէն դա- զանտըզլարը փարա իլէ էսլիհա սաթուն ա- լարագ պիզէ մուգաւէմէթտէ պուլունույօր- լար : Պու արատա վազընը տինլէմէյէ պիր դալ Խրիսթիանլար կիթաթիյ կիպի Պոյ-Ապատտան 1—2 սաաթ մէսաֆէ ուզազըզը պուլունան իլիճէ գարիյէսինին մէքթէպ մուալլիմի Հա- սան էֆէնտի տախի միւսաֆէրէթէն կէլմիլ օ- լուպ միւմաիլէյի վազընտա հէր նասըլ իսէ հայրէթինի դապթ էտէմէյէրէք կիւլէր : Վազը միւթէազըպ վաիզ էֆէնտի մուալլիմ Հասան էֆէնտինին տէր հալ ազընը էմր էտէր վէ մէա- րիֆ հէյէթի անը ազլ էտէր : Շիմտի միւմաիլէյի Հասան էֆ . մէրքէզ ի վիլայէթէ կէլիպ աղուչ :

ը ատալէթէ իլթիճա իլէ իհագգը հագգընը թալէպ էսիյօր :

Մահալիմիզ վէրիլի մուհասէպէճիլիլնէ Երզ- րումտան Վահան էֆ . նամ պիր զաթըն թայի- նի իշիտիլմէսի իւղէրինէ ան առ Պիթիյալի օ- լուպ պուրատա իսթինաֆ միւտտա ի ումումիսի պուլունան Ալի Ուլվի պէյ հէման վալի փա- չայա կիտէրէք մուհասէպէճիլիլնէ Խրիսթիան թային օլունտուլարա էհալի պէյնինտէ պիր ղէլէ- հան հասըլ օլտուղունու սէյլէր : Միւտէպպիր վալիմիլին թահիլգաթը իւղէրինէ մէսէլէնին պի առ ու էսաա օլտուղու թէհագգուզ էթտիյի կիպի պէլէտիյէտէն տէ պիր հէյէթ ի մախուսէ կիտէրէք էհալի արասընտա էօլէ պիր ղէլէհա- նըն օլմատըղընը , պէր աքս անլէրին «Վաթսնա հիւսն ի խըզմէթ էթսին տէ քիմ օլուրսա օլսուն» տէտիքլէրինի անլայարագ , միւմաի- լէյի միւտտա ի ումումիյի թէքզիպ էտէրլէր : Իշթէ մաղլունըն , մաղտուրըն հուզուգունու մուհաֆազայա մէմուր օլան Տիպար պիր միւտ- տա ի ումումի . . . :

Թաշ-Բէօփրիւ ճիվարընտա Թիւրք էլէքճի- սի՝ Խրիսթիան էլէքճիսի Հաճի Սիրական Ասա- տուրեան նամընտա պիր կէնճի . էքսէսինտէն րէվօլվէր իլէ վուրուր : Մէճրուհը մէրզում Սիրական՝ Թաշ-Բէօփրիւ միւտտա ի ումումիլի- յինտէն մէրքէզ ղուրէպա խասթաթանէսինէ կէօնտէրիլիր , Փագաթ մէրմի՝ պէլ քէմիյի իլի- յինին իչինէ (ողնածոճ) նուֆուզ էթմիլ օլ- տուղունտան վէ օնա մախսուս ալաթը ճէրրա- հիյէնին , շուա ի րիւնթ կէնին մէֆգուտ պուլուն- տուղունտան տօգթօրլարըն րափօրը իւղէրինէ վալի փաչատան Տէր-Ալիյէյէ Կիւլիսանէ խաս- թախանէսինէ պիր թավսիյէ ալընարագ վէ խարճրահըտա միլլէթ Ֆըլգարա սանտըղընտան թէսվիյէ էտիլէրէք կէօնտէրիլաի իսէ տէ հա- յաթը թէհիլքէտէ տիր : Ճանինին իսէ էլեէվմ տէրտէսթ օլունմատըղը միւսթաիպէր տիր :

Առաջ . Փոխ . Գապրեղանի
ԹԱԴԵՈՍ ԲՆՆՅ . ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Օ հիչ պիր ազաճը , հիչ պիր Կափրաղը միւսթիֆանէ գուլլանմատը , իմտի Բուհլարը խարաֆ էտէ՞ր մի զանն էտէրսին :

ԳԻՓԼԻՆԵ

ՀԱՓԹԱ ԽԱՊԵՐԼԵՐԻ

ԽԱՐԻՃԻ

Ֆրանսա վիճակահարան. — Երանանիսթան գրալը Գոնսթանթին Ալմանիատան սօնրա Ծըրանսայը զիյարէթ էյլէտի: Լաքին Ալմանիա իմփէրաթօրունըն զիյարէթինտէ իրատ էյլէտիյի նութգտա պէյան էթտիյի էֆքիար Ֆրանսըղլարը փէք կիւճէնտիրմիշ օլտուղու, պոլունու տա քէնտիսի պիլտիյի հալտա օրատա նասը պիր դապուլիյէթ պուլաճագ տէյու հէր քէս մէրագ իւէ պէքլէմէքտէ իտի: Բէլսի ճիւմհուր Մ. փուանգարէ էլիդէ սէրայընտա միւշարիլէյին շէրէֆինէ պիր զիյարէթ վէրիպ զիյարէթ էսնասընտա կէրէք միւզպան (միւսաֆիր սահիպի) կէրէք միւսաֆիր միւթէգապիլ թէմէննիյաթտա պուլունու մուշար սըր: Գրալ Գոնսթանթին Երանանի տալիմա Ֆրանսըղ միլլէթիին թէվէճճիւհինէ նալ օլտուղունտա տօլայը պէյանը թէնէքքիւր էյլէմիշ իսէ տէ, պազը զաղէթալար օ իֆատէլէրին գալպաէն սուտուր էթմէտիյի իչիւն Ֆրանսըղլարըն տա գալպինէ նուֆուղ էթմէտիյինի հազմըչար, լաքին պաշալար տախի պու միւնասէպէթլէ պու իքի միլլէթ արասընտա զուհուր էտէն հիսսի նախօշուտինին միւնասէֆի օլտուղունու պէյան էթմիշլէր տիր: Պու նութգլարը Ալման զաղէթալարը տախի մուախէզէ էաիյօրլար:

Չին վիճակահարան. — Չին հիւքիւմէթի ճափօնիյա նանքինտէ գաթլ էտիլէն ճափօնլուար իչիւն թաղմիւնաթ վէրմէյէ հազըր իտիլինի պէյան էթմիշ իսէ տէ, մէքքիւր վիլայէթին ճէնէրայը Չանկ-Հսունը թէտիպէ րազը օլմամըշ տըր: ճափօնիա իսէ Չին սուլարընա զըրհըլար կէօնտէրմէքտէ օլմուշ տըր: Ինկիլիզ հիւքիւմէթի ճափօնիյա պահրի կախօտ ասքէրի նիւմայիշտէ պուլունուայըպ անճագ փէքինտէ տիլլօմաթի թաղիպտէ պուլունուսընը թալսիյէ էթմիշ տիր: Ինկիլթէրա էյլէ պիր նիւմայիշին Չին մէմլէքէթինին թաղսիմինի պատի օլաճաղընտան գօրղույօր:

Մ. Ասիւրիա. — Պունտան պիր գաշ սէնէ էվվէլ Մր. Հէրի Բ. Թնօ իսմինտէ պիր միլիօնէր՝ պիր գըղ մէսէլէսինտէն տօլայը պիր կէնճի վուրուպ էօլտիւրմիւշ, լաքին սօնրա տալա վէքիլլէրի մէրգուլմըն մէճնուն օլտուղունու իտաիա էտիպ անը իտամ

ճէղասընտան գուրթարարագ պիր թիմարխանէյէ գօյտուրմուշար իտի: Կէլէնէրտէ Թնօ, պիր չօգ մէպլաղ հէտիրէրէք թիմարխանէտէն ֆիրարլէ Գանատայա կիթմիշլ իտի: Նիւ Եօրգ հիւքիւմէթինին թալէպի իւղէրինէ Գանատա հիւքիւմէթի Թնօյը թէքրարէն տէրտէսթ էտիպ քէնտի հուտուտարընտան տէֆ էյլէտիլէր: Շիմաի Թնօ, Նիւ Հէմիշիւր էյալէթինին Գոնգօրա շէհրինէ կէլմիշ օլուպ, օրատա քէյֆի մաէյա վաղթ կէլիլիյօր, էնալի տախի քէնտինի պիր դահրաման կիպի ալգըշլայօրլար: — Նիւ Եօրգըն վալիսի Մր. Սուլզէր ինթիխապ իչիւն թօփլատըղը փարայը քէնտի չախսի հիսապընա գուլլանմըշ օլմագ վէ հիւքիւմէթէ կալան հէրէ հէմին էթմիշ օլմագ դապահաթըյա իթթիհամ օլունմուշ իտի: Պու կազընլարտա մէքքիւր վիլայէթին մէհքէմէ ի իւլասընտա մէսէլէ էլէ ալընմըշ օլուպ պու մէսէլէյէ սօն պիր նէթիճէ վէրմէյէ չալըշլայօրլար:

Ավստրիա-Պուղարիսիա իթթիհասը. — Սըրպլար իլէ Բուճանիալըլար թարաֆընտան պիր խապէր նէշը էտիլմէքտէ տիր, կէօյա, Ավսթրիա վէ Պուլգարիսթան իքինճի Պալգան մուհարէպէլէրինտէն էվվէլ Բուսիա ալէյինտէ պիր մուհէտէ ազտ էթմիշլէր իտի: Պու մուհէտէ մուճիպինճէ Ավսթրիա իլէ Պուլգարիսթան Սըրպիսթան արազիսինի քէնտի արալարընտա թազսիմ էտիյօրլար իմիշ, վէ Բուսիա իլէ Ավսթրիա արասընտա մուհարէպէ գուհուրունտա Պուլգարիա 200,000 ասքէր իլէ Տօյրուճա հուտուտունա երիւրլէճէք իմիշ: Բուճանիա հիւքիւմէթի պու մուհէտէյէ վազըֆ օլարագ սօն մուհարէպէտէ հարպա միւտախէլէ էյլէմիշ իմիշ:

Միսիսիսի. — Մարուֆ Մաճար Փրօֆէսօրը Վամպէրի կէլէն հաֆթա Փազար էրթէսի կիւնիւ 81 սիննինտէ Պուտա-ֆէլթտէ վէֆաթ էյլէմիշ տիր: Միւմաիլէյի պիր Եհուտի օլուպ, չարգ լիսանլարընըն միւթէխասսիսի վէ Թիւրքիա իչլէրինէ պէյիւք մէրագը օլան պիր զաթ իտի: Սուլթան Համիտ իլէ նիլէ տէֆա միւլաքաթտա պուլունու օլտըր: Կէլէն հաֆթա Բաննիլանտա միւմաիլէյին զըսա պիր թէրճէմէ ի հալինի վէրէճէյիլ: — Արնալուտուգտա՝ Սըրպիա վէ Երանանիսթան ալէյինտէ հիսսիյաթ քէսպի չիտաէթ էթմէքտէ հաթթա Իսա Պօլաթին 20,000 միւսէլլահ Արնալուտուլարա Սըրպ հուտուտունը թէճալուղ էթմիշ իսէ տէ

ընկալած մեծագուր էտիրիւնէր տիր: Պու թահ-
րիքեաթ Աւսթրիա վէ Պուլղարիսթան թարա-
ֆընտան իճրա էտիրիւսթ աշէնէնէր տէ վար
տըր:

ՏԱԽԻԼԻ

Թիւրք-Պուլղար Սուլի մուսնիսէնալեհի.—
Կէչէն հաֆթանըն սոն խապէրլէրինտէ հուսուտ
մէսէլէօնին զաթիլէն նէ սուրէթլէ հալլ էտիր-
միշ օլտուղունու հազմը խաթ: Իսթանպուլ
Սուլի գոնֆէրանսը, հուսուտա մէսէլէսինին
հալլ օլտունտուղու մէզքիւր իճթիմալնտան
սոնրա, պիր թագըմ միւթէֆէրրի մէսէլէլէրի
հալլ էտիր միւսալահանամէնին միւսվէտտէ-
սինին գալէմէ ալմագ իւղըն հուզուգ միւշալլիւ-
լէրինտէն պիր գոմսիւսն թէշքիլ էյլէմիշ տիր:
Մէզքիւր գոմիսիւսն վազիֆէսինի իյֆա էտէրէք
միւսալահանամէնին միւսվէտտէսինի գոնֆէ-
րանսըն ալթընճը փազար էրթէսի կիւնքի իճ-
թիմալնտա մէճլիսէ թէվտի էյլէմիշ տիր: 7 ճի
իճթիմալտա իթիմամ օլտունան Սուլի մուսնիսէ-
նամէսինին միւսվէտտէ մէթինի մուսթապաբէն
պէր վէճի ի աթի տիր: 1.— Թիւրքիա վէ
Պուլղարիսթան հիւքիւմէթլէրի արասընտա
սուլի թէշսիւս էթմիշ տիր: 2.— Էտիրնէ,
Տիւթէգա, Գըրդ քիլիսէ Թիւրքիա, վէ Մուս-
թաֆա փաշա վէ Օրթաքէյ Պուլղարիա հու-
սուտու տախիլլինտէ գալաճագ տըր: 3.—
Պուլղարիայա կէչէն Օսմանլը արաղիսինտէ
պուլունան Օսմանլը թապաասը, տէօրթ սէնէյէ
գատար թապիլիէթ ի օսմանիլէյի մուհաֆազա
էտէրէք Թիւրքիայա ալմագէթ էտէպիլէճէքլէր
վէ մէզքիւր միւստէթ զարֆընտա ասքէր ա-
լլէն խալաճագլար: 4.— Պուլղարիատա միւթէ-
մէքլէն ճէմաթը իսլամիլէն աշնէն Պուլղար-
լարըն նաիլ օլտուղլարը հուզուգա մալիք օ-
լաճագլար: 5.— Սուլի մուսնիսէնսինին իմզա-
լանմասը ագէպլինտէ էսիրլէր միւսպատէլէ օ-
լունաճագլար: Թիւրքիա էսիր գապիթլէրէ
Պուլղարիսթան հիւքիւմէթլինին վէրաթի թախ-
սիսաթը թէտիլէ էտէճէք, նէֆէրլէրին իաշէ-
սինտէն սուլայր թաղմիլնաթ մէսէլէսի իսէ Լա-
հէյ սուլի մահքէմէսինէ հալալէ օլունաճագ
տըր: 6.— Պուլղարիսթանտա գալան արաղի-
տէ աֆիլը ումուսի իլան օլունաճագ տըր: 7.—
Թիւրքիա մուսնիսէն թարիխինտէն իքի այ
սոնրա թահթը իշղալընտա պուլունան Պուլ-
ղար արաղիսինի թախիլլէն էտէճէք տիր: 8.—
Իշղու սուլի վրթթօղլըյա թէաթի օլունան

իթիլաֆնամէլէրին հիւքիւմէ իմզասը թարի-
խինտէն իթիպարէն ճարի օլաճագ տըր: 9.—
Լօնտրա փրթթօղլօնըն իշղու փրթթօղլա
ֆէսի օլունաճան անքիւմը մէրի օլաճագ
տըր: 10.— Պուլղարիա Թիւրքիայա թէրք
էթաիլի արաղի էհալիսինտէն ալմըշ օլտուղու
նուզուտ, էմվալ վէ էշէայը թաղմիլն էտէճէք
տիր: Մէզքիւր օն մատաէտէն մատա, մէսա-
լի ի միւթէֆէրրիէյէ տաիր 4 իթիլաֆնամէ
տաիլի մուսնիսէնամէյէ րապթ օլունմուշ տըր:
Մէզքիւր իթիլաֆնամէլէրտէն պիրլինճիսի էվ-
գաֆ, իքիւնճիսի միւթիլիք, իւշիւնճիսի ճէ-
մաթը իսլամիլէ, վէ տէօրաիւնճիսի Պուլ-
ղարիսթանտաքի իսրամ մէթթէպլէրի մէսէլէ-
սինէ միւթէտաիր տիր: Իշղու մուսնիսէնամէ
մէթինի միւսվէտտէ օլուպ սուլի գոնֆէրանսըն-
տա թապիլի պաղը ուլֆագ թէպտիլաթ իճրա օլ-
մուշ օլապիլիլ: Պինալն ալէյն գաթի շէքլի
անճագ իշսմէն իմզալանտըգտան սոնրա ան-
լաշըլապիլիլ:

Իրթիկաս վէ Թիւրքիա գոնիլեհի.— Իթի-
հատ վէ Թէրազգլինին պու սէնէքի գոնիլէսի
Տէրիսաատէթտէ Նուրը Օսմանիլէ գլիւպլինտէ
միւզաքէրաթընա միւսպաշէթ էյլէմիշ տիր:
Թիւրքիատա հէկեանէ միւթէշէքլէ սիյասի
պիր ֆըրդա օլան իթիհատ վէ Թէրազգլինին
իշղու գոնիլէսինէ վէ օրտա իթիլիսաղ օլու-
նաճագ գարարլարա էֆքեարը ումուսիլէնին,
խուսուտա մաթպուլաթըն նաղարը տիպգաթը
ճէլպ օլունմուշ տըր: Իթիհատ վէ Թէ-
րազգլի մէրքէլ ի ումուսիսի, պիր սէնէ-
լիք ֆաալիլէթի հազգընտա գոնիլէյէ ու-
զուն պիր րափօր վէրմիշ տիր: Իշղու րափօ-
րըն շու գըսմը շայանը տիպգաթ օլտուղուն-
տան իսլաասաթէն նաղ էտիրօրը: «Պիզլիմ
հայաթը իճթիմալիլէմիլի, պիր թարաֆտան
սինին մուսաատէս մէպալէլէրինէ, տիկէր թա-
րաֆտան ասըն իսթիյաճաթընա թէվֆիգ էթ-
մէլիլիլ: Իսլամիլէթի խարապիլէթտէն գուրթար-
մագ իշիւն անը ասըմըզա ուշտուրմալըյը:»
«Աշիլ լիսանը թէքլլիւմ էտէնիլէրին էքսէրի-
յէթ թէշքիլ էթաիլի մահալլարտա, մէզքիւր
լիսան հիւքիւմէթ վէ մահքէմէ տաիրէլէրինտէ
տաիլի իսթիմալ օլունաճագ տըր:» «Իթիհատ»
Արապլարըն լիսանճա օլան իսթիյաճաթընը
թէվիլիլ էթմիշ օլարագ էրմէնիլէր վէ Քիւրտ-
լէր իշիւն տաիլի պիր թագըմ իսլանաթ թաթ-
պիգ էտէճէք տիր:» Իշղու րափօրըն սոնուտա,
Իթիհատ վէ Թէրազգլըն սիյասի պիր ֆըր-

գայա թէպտիլ էթմէք մէսէլէսինաէն պահս օլունմուշ տըր: Պու թէրթիպէ կէօրէ, իթթի-հաաըն պիր բէյիսի օլուպ, ֆըրգա մէվգի ի իգ-թիաարա կէչէրսէ բէյիս՝ Սատրաղամ օլաճագ տըր: Պունլարտան մատա էճնէպի միւսթէ-շարլար ճէլպի լիւղիւմինտէն, ահվալ ք իգթի-սատիյէյէ էհէմմիյէթ վէրմէքտէն, մէարիֆին նէչր ու թամիմինաէն վէ սարիէտէն պահս օլունմուշ տըր:

Ֆրանսա-Թիւրքիա իրիզափը:— Ֆրանսա-Թիւրքիա իթիւաֆը հազգընտա էվվէլճէ Բահ-նիւնստա վէրիւմիշ օլան մալիւմաթ թաստիգ էտիլիյօր: Ճավիտ պէյ պիր դաղէթա մուհար-րիւրինէ թէֆէրրուաթընա տարի աթիտէքի պէյանաթտա պուլունմուշ տըր: «Իչպու իթի-լաֆ մուճէպինճէ Ֆրանսա հիւքիւմէթի կէօմ-րիւք վէրկիսինին % 15է իպլաղընը գապուլ էթմիշ տիր: Լաքին պու՝ աիկէր տիւվէլ ի մուաղլամանըն տախի թաստիգիյէ մէվգի ի իճրայա գօնուլաճագ տըր: Զաթէն Բուսիատան մատա աիկէր տէվլէթլէրին պու խուսուստա րիզալարը թահսիլ օլունմուշ տըր: Քէզա Ֆը-րանսըզ թէպասընտան տախի թէմէթթիւ վէրկիսինին թահսիլ օլունմասընը Ֆրանսա գապուլ վէ 700 միլիօնըզ պիր իսթիգրազա մուվաֆազաթ էթմիշ տիր: Պունլարա մուգա-պիլ Ֆրանսա հիւքիւմէթի աթիտէքի իսթիյազ-լարը ալմըշ տըր: (1) Եաֆա, Շամ Թա-րապուսը, Հայֆա, Էրէյլի, Ինէպօլու լիման-լարընըն ինչասը իսթիյազը: (2) Աթիտէքի չըմէնտըֆէր խաթթլարը իսթիյազաթը. (ա.) Սամսոն-Սվազ, (բ.) Սվազ-Խարիուլ-Էրզին-ճան-Էրզրում Տրապիզոն. (գ.) Բայէք-Բամլէ խաթթը Սիւրիտա:»

Միսթիկի.— Մէճէլլէնին պիր թազըմ ահքեամընը թատիլ էտիպ գէմանըն իսթիյաճա-թընա թէվֆիգ էթմէք իչիւն աալիյէ նէզարէ-թիւրին թալէպիյէ մահքէմէ ի թէմնիգ հուգուգ չիւպէսի բէիսի Ալի Հայտար էֆ. րիյասէթի ալ-թընտա պիր գօմիսիօն թային օլունմուշ տըր: Մէզքիւր գօմիսիօն Ֆրանսանըն Գօս Նախօրիօնըն-տան տախի իսթիֆատէ էթմէյի թասմիմ էտէրէք էվրօփատա թէալլիւմ էթմիշ կէնճլէրտէն տա-խի պիր գօմիսիօն թէչքիլ էթմիշ տիր: Մըսը Խաիվի Տէրսաատէթէ վասըլ օլմուշ տըր: Զաթ ք չահանէ Խաիվ հազրէթլէրի չէրէֆինէ պիր զիյաֆէթ քէչիտէ էթմիշ տիր:— Իթա-լիա՝ Ատալիա իսկէլէսինտէ խիթամ պուլաճագ օլան պիր չըմէնտըֆէր խաթթը իսթիյազընը

էլտէ էթմիշ տիր:— Եունանիսթան-Թիւրքիա միւզաքէրաթը հալա խիթամ պուլմամըշ տըր: Պիր խապէրէ կէօրէ Թիւրքիա Սէլանիք վիլա-յէթիւրին մուլթարիյէթիւրի թալէպ էտէճէք տիր:— Մէհաֆիլ ի սիյասիյէտէն ալընան մա-լիւմաթա կէօրէ, տիւվէլ ի մուաղլամա՝ պէյն էլ միլէլ պիր գօնիլրէ թէչքիլ էտիպ Պալգան-լար մուհարէպէսինտէն սօնրա գուհուր էտէն Շարգ մէսէլլէրինի հալլ էտէճէքլէր տիր: Պունտան մատա, Լօնտրա, Պուքրէշ վէ Իս-թանպօլ մուհէտէլէրիյէ Թիւրք-Եունան միւ-զաքէրաթը թէքրար թէտոգիգ վէ Ասիա ի Օս-մանիւրին միւլթագպէլի մէսէլէսինի թէալիյէ է-տէճէքլէր:— Էվգաֆ նէզարէթի փաթիլաթ ք Օսմանիւրին իսթիյաճըյլա միւլթէնասըզ պէօ-յիւք պիր քիւթիւպիսանէ վիւճուտա կէթիւմէյէ գարար վէրմիշ տիր: Նէզարէթ՝ Ժանտարմա գօ-մանտանըզը տարիէսինի պու խուսուստա փէք էվլէրիլլի պուլտուգու ճիհէթլէ մէզքիւր պի-նանըն իշթիրասը իչիւն հարպիյէ նէզարէթիլլէ միւզաքէրէյէ կիրիշմիշ տիր:

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Իզմիրտէ պուլունան պիւթիւն Հայ կուսակ-ցութիւնլարըն պունտան պէօյլէ իթթիֆագ իլէ իլէմէք իւզրէ պիր անլայըչա կէլտիքլէ-րինի էվլէլճէ հազմըշ խաթ: Էրմէնի կուսակ-ցութիւնլարընըն իքինճի Համեւաշխութիւն մէճ-լիսլէրի ագա օլունմուշ վէ կուսակցութիւնլա-րըն միւլթագպէլ ֆաալիյէթի հազգընտա գօ-միսիօն ք մախսուսըն թանղըմ էթմիշ օլտուղու նիզամնամէ գրաաթ օլունուպ թաստիգ օլուն-մուշ տըր:— Հաճընտա Յ. Գըրգեհաշարեան էֆ. Սը. Յակոբ յիւնիւնտա թէսիս օլունաճագ Ռըքաւնցտա 15 եթթիմ սիւպեան իաչէ վէ թա-լիմ էտիլմէսի իչիւն 1000 վէ սար խայր մագ-սէալէր իչիւն 356 լիրա Հայ Բարեգործական Սիւրքիւն վասիյէթ էթմիշ վէ վասիյէթիւմէ-սինին պիրնուսիւսի տէ կիլիկիա Ս. Կաթողիկո-սը թարաֆընտան թաստըզ օլունմուշ տըր:— Իսմիլէրինի վէրմէք իսթէմէյէն իքի գաթ՝ Ազգ. Կեդրոնական Վարժարանըն Ղալաթատան նագլ օլունմասը իչիւն Պէյ Օղլունտա միւքէլլէֆ պիր մէքթէպ պլինասը հաիլըմասը մագսէտիլլէ պունտան էվլէլ 4170 լիրա իանէ էթմիլլէր իտի: Մէզքիւր գէվաթ՝ պու տէֆա 1230 լիրա տահա իանէ էթմիշ տիրէր:— Գաֆգատիանըն Շուչի չէհրինտէ Ազգային մէքթէպին յօրեւ-հանը միւնասէպէթիլլէ 317,624 բուպլի կիպի

մուհի միմ պիր մէպլադ խանէ թօփլանմը վէ ֆարգլը ֆարգլը չէրլէրտէ տախի խանէլէր թօփլանմադտա տըր:— Թիֆլիզտէ Կարապետ Լալահան իսմինտէ պիր զաթ մէքթէպլէր ինչաւը վէ միլլէթին ֆիքրէն թէրադղըսը մագսէսինէ սարֆ օլունմագ իւզրէ 100,000 ռուպլի իհաւ էթմիշ տիր:— Իսթանպուլտա Շիշլիտէ պինա օլունան Գարահէօզեան էթմիսանէսինին ինչաւթը իթմամ օլունմուշ օլուպ քիւշաւտ օլունմուշ տըր: Կէչէն փազար կիւնիւ մէգքիւր էթմիսանէ զանն էտէրսին պիր զիյարէթկեան հալընը քէսպ էթմիշ օլուպ պիր չօգ էրմէնիլէր վէ էճնէպլէր անը զիյարէթ էթմիշ տիրլէր: Մէզքիւր էթմիսանէ՝ Եէսի Գուլէ Ազգ. Հիւանդանոցը կիպի միլլէթիմիզին մէֆախիրինտէն աստ օլունմագ շայան տըր: Ֆէնիին սօն միւքէմէլլիէթի իլէ ինչա օլունմուշ օլան պու կիւզէլ պինատա եէթիմ էրմէնի սիւպհանընըն ըհաթ վէ թէրադղիսի իչին հէր տիւրլիւ վէսաթ իսթիհզար օլունմուշ տըր:— Փիէր Լօթի ֆրանսըզմա իլլիսքրաւիսն զազէթասընտա պիր մէգալէ նէշը էտէրէք էտիրնէ էրմէնիլէրինն սու ի հարաքէթլէրինէ տաիր պիր թագըմ ազվիյաթ վէ իսնատաթտա պուլունմուշ օլունմուշտան էտիրնէ էրմէնիլէրի պունա գարը չիտէթլէ փրօթէսթօ էսիպ, էտիրնէ էճնէպի գօնսօլուարընըն, պիլիսասա ֆրանսըզ գօնսօլսընըն էրմէնիլէր հազգընտա օլան վէ Փիէր Լօթիինն իսնատաթընը թէմամէն թէքզիպ էտէն չէհատէթլէրինն իլլիսքրաւիսն զազէթասընտա թէլէղրաֆիյէն պիլտիրմիշ տիրլէր:— Թան զազէթասընըն վէրմիշ օլունմու մալիւմթա նագարէն, Տիւլէլ ի մուազլամա՝ չիտիրիք էրմէնիսթանտա ասայիշ պէր քէմալ օլունմու իչին էրմէնի իսլահաթընըն միւսթաճէլ օլունմուղընտա գարար վէրիպ իսթանպուլ սէֆիրլէրինէ պիլտիրմիշ տիրլէր: (Թան զազէթասընըն պու մալիւմթա գայաւ ինթիյաթլա թէլէղրաֆի օլունմալը տըր: Ձիւր պու հալատիս հիշ պիր թարաֆտան թաստըզ օլունմատըղը կիպի սուլհ ազապինտէ հիւքիւմէթին վէ Տիւլէլ ի մուազլամանըն նագարը տիգզաթընըն ճէլպ էտէճէք իլք վէ էն միւսթաճէլ մէսէլէնին էրմէնիսթան իսլահաթըն օլունմալը հազգընտա տէլիլէր վար տըր: Պունտան պաշպա, էրմէնիսթանտա ասայիշին պէր քէմալ օլունմու հիշ պիր վազթ իտտիա օլունմագ:— Ատլիլէ նէգարէթի՝ Ձաէն Եպիսկոպոսա՝ փաթրիզիլինն հիւքիւմէթ թարաֆընտան թաստըզ օլունմուղունու թէլէղրաֆիյէն պիլտիրմիշ իւզէրինէ, միւշարիլէյհ ճէվապէն թէլէղրաֆընտա թէլէքքիւրաթընըն տըր էթմիշ տիր:— Ձէլթուն իլէ Կէօքսին արասընտա պիր իսլամ էֆ. տաղա ալըրըմը իսէ տէ պունու եափանլար Ձէլթունլու օլունմալ Ազմա Տաղ Գիւրտէրի օլունմու թէհազգիւք էթմիշ տիր:— Օրմանեան Սըրազան

սօն աղըր խասթալըղընտան պիր ազ իֆազաթա եիւղ թուլթուշ իսէ տէ, հալա գօնուշամայօր վէ փէք զաթի պիր հալտա պուլունույօր:

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Սամսոնտաքի ինճիլի ճէմաթ էրմէնի վէ Րում պիրատէրլէրտէն միւրէքքէպ օլուպ պիրլիքտէ իճրա ի խըտմէթ էտէրլէր վէ խըտմէթլէր թիւրքէ լիսանտա իճրա օլունմուր իտի: Պու եազընլարտա Րում պիրատէրլէր ալընճա իճթիմա էտէրէք ալըն պիր յիլիսէ թէլէքիլ վէ խըտմէթլէրի Րումճա լիսանտա իճրա էթմէք իսթլմիշլէր տիր: Օլունմուր իպթիտա սընտա Մէրզիֆունտան վէր. Գ. Տէմիրճեան վէ փրօֆ. Գալիստիս մահալը մէգքիւրէ կիտէրէք պու իքի սընֆ. պիրատէրլէրին ալըն քիլիսէ թէլէքիլ էթմէլէրինն թէնսիպ էլլէմիշլէր, վէ պէօլլէճէ պու իքի ճէմաթլար ֆարգլը վազթլարտա քիլիսա պինասընը իսթիմալ էտէճէքլէր տիր: Հայ Բոզ. ճէմաթ վէր. Մովսէս Տօմպալեանը տալէթ էթմիշ տիր: Րումլար 13 խանէ վէ էրմէնիլէր 30 խանէտէն իպարէթ տիրլէր:— Սեպ. 8 տէ Մէրզիֆուն քիլիսէսինն քիլիսէ պինասընըն թէմէլի գօնուլմագ մէրասիմի իճրա էտիլմիշ վէ օ միւնասէպէթլէ Տօգ. Թըլյոսի, Տօգ. Հուպթ, փրօֆ, Յակոբեան վէ վէր. Գ. Տէմիրճեան իրատը քէլամ էլլէմիշլէր տիր: Խըտմէթին իճրա էտէնասընտա չօպանըն թալիսիէսի իւզէրինէ՝ գափունըն փէրտալը թաշտան եափըլմասը իչին լաղըմ կէլէն 30 լիւրանըն 27 լիւրաըն հէման օրատա ճէմ էտիլմիշ տիր: Գիլիսէ պինասըն իքի գաթ օլուպ 28 մէթրօ ուզըն 18 մէթրօ էնիլ օլունագ վէ 3,500 լիւրա մէսարիֆլէ ինչա էտիլէճէք տիր:— Վհ. Սիս Կաթոգիկոսը պու քէրրէ Այնթապը զիյարէթի էտէնասընտա Մ. Թ. Գօլէճինն տէ զիյարէթ էտիպ շակիրտէրէ պաղը նասիհաթլար վէրմիշ տիր: Պաշպա սէօղլէր արասընտա տէմիշ տիր քի, «Փէնճէրէլէր չօգ, ըիւզկեար չօգ էսէր, ամմա հէր էսէն ըիւզկեարա գուլաք վէրմէնի տէլիլսինիզ, Մէքթէպլին վէ մուալլիմէրինն տիգէ վէրտիլի եիւքէք մէպտէլէրէ էնէմիլլէթ վէրմէլիսինիզ» Բէզալիք տէմիշ տիր քի, «Գապուլ էթմէլլիպ քի տիյարըմլուտա հազիկի թալիմ ու թէրպիլէնին էտսըն վէ իլք նումուշէլէրի իչին 40-50 սէնէ էվլէլին գարանըզ վէ գուլմունա ըաղմէն պուրտա Գօլէճլէր ալան

